

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

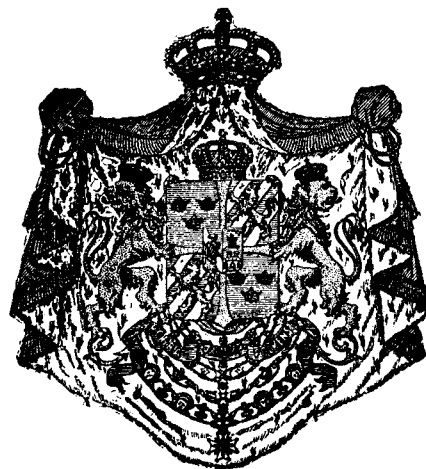
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET.** 26.

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1888

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1888.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... - Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Läroverksutbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

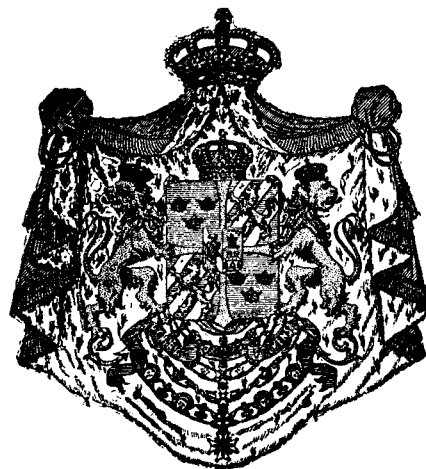
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 26.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1888

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1888.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—21).

	Sid.
Inledning.	1
Kap.	
1. Högre folkskolor. (Tab. 1)	1
2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar. (Tab. 2—7) ...	2
3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m. (Tab. 2 o. 3)...	3
4. Allmänna folkskolorna: lärare. (Tab. 2 o. 3)	6
5. Allmänna folkskolorna: lärjungar. (Tab. 4 o. 5)	7
6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden. (Tab. 6 o. 7)...	13

Tabell-bilagor (sid. 1*—15*).

Tab.		
1.	Högre folkskolor.	2*
2.	Folkskoleväsendet år 1888: skolor och lärare m. m. länsvis.	4*
3.	Folkskoleväsendet år 1888: skolor och lärare m. m. länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	6*
4.	Folkskoleväsendet år 1888: lärjungar länsvis.	8*
5.	Folkskoleväsendet år 1888: lärjungar länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	10*
6.	Folkskoleväsendet år 1888: ekonomiska förhållanden länsvis.	12*
7.	Folkskoleväsendet år 1888: ekonomiska förhållanden länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	14*

Table des matières.

Texte (p. 1—21).

	Page.
Introduction.	1
Chap.	
1. Écoles primaires supérieures. (Tabl. 1)	1
2. Écoles primaires ordinaires: remarques préliminaires. (Tabl. 2—7) ...	2
3. Écoles primaires ordinaires: catégories, nombre, etc. (Tabl. 2 et 3)...	3
4. Écoles primaires ordinaires: personnel enseignant. (Tabl. 2 et 3)...	6
5. Écoles primaires ordinaires: élèves. (Tabl. 4 et 5)	7
6. Écoles primaires ordinaires: économie (Tabl. 6 et 7).....	13

Tableaux annexés (p. 1*—15*).

Tabl.		
1.	Écoles primaires supérieures.	2*
2.	État de l'Enseignement primaire en 1888, écoles et corps enseignant, etc.: par départements.	4*
3.	État de l'Enseignement primaire en 1888, écoles et corps enseignant, etc.: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	6*
4.	État de l'Enseignement primaire en 1888, élèves: par départements.	8*
5.	État de l'Enseignement primaire en 1888, élèves: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	10*
6.	État de l'Enseignement primaire en 1888, économie: par départements.	12*
7.	État de l'Enseignement primaire en 1888 économie: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	14*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om folkskolorna för år 1888.

Stockholm den 9 Maj 1898.

Underdånigst
G. F. GILLJAM.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-Departementet.

Den berättelse om folkskolorna, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma grunder, som de föregående. Därför behöfver med afseende på planen för densamma endast nämnas, att tabellerna öfver folkskoleväsendet i rikets särskilda städer ej heller detta år blifvit befordrade till trycket, samt att något förut icke behandlad ämne ej blifvit i denna berättelse upptaget till bearbetning.

Af samma skäl, som i berättelsen för år 1887 angifvits, låter det sig svårligen göra att här i likhet med hvad som egde rum i berättelserna för åren 1885 och 1886 lemna uppgift om det antal skrivelser, som måst för utarbetandet af denna berättelse utfärdas till de särskilda skoldistrikten.

Kap. 1. Högre folkskolor.

Tab. 1.

Under det läseår, som slutade 1888 funnos 11 högre folkskolor, och hade sedan det föregående året ingen tillkommit eller upphört. Vid dessa högre folkskolor voro anställda tillsammans 20 lärare, hvaraf 8 undervisade endast i öfningsämnen. Lärjungarnes antal utgjorde 258, hvaraf vid fördelning efter ålder 209 — 170 gossar och 39 flickor — voro under 15 år samt 49 — 45 gossar och 4 flickor — 15 år eller däröfver. — Omkostnaderna uppgingo enligt Tab. 1 under kalenderåret 1888 till 26,143 kr. 48 öre och öfverstego det föregående årets med 221 kr. 49 öre. Fördelas omkostnadsbeloppet på ofvannämnda antal lärjungar, så uppgår kostnaden för hvarje lärjunge till 101 kr. 33 öre mot 92 kr. 91 öre under det föregående året. — För öfrigt må utöfver de upplysningar, som inhemtas af Tab. 1, följande meddelas ur de inkomna primäruppgifterna.

Att två eller flera församlingar gemensamt uppehållit någon högre folkskola, har ej heller detta år förekommit.

Lärokursens längd uppgifves vid 1 skola till 1 år, vid 7 till 2, vid 2 till 2 à 3 och vid 1 till 3 år. Läseveckornas antal under året har varit 23 vid 2 skolor, 24 vid 5, 30 vid

1, 32 vid 2 och 34 vid 1. Läsedagarnes antal i veckan har varit 5 vid 4 skolor och 6 vid 7. Läsetimmarnes antal i veckan har varit 26 vid 1 skola (med 24 veckor), 27 vid 1 (med 30 veckor), 30 vid 3 (hvaraf 1 med 23 veckor, 1 med 24 och 1 med 32), 30 à 31 vid 1 (med 24 veckor), 31 vid 2 (hvaraf 1 med 24 veckor och 1 med 32), 32 vid 1 (med 23 veckor), 36 vid 1 (med 34 veckor) och 39 vid 1 (med 24 veckor). I de två sistnämnda timantalerna ingå respektive 10 och 9 timmar för undervisning i slöjd för gossar, gällande dessa tal för hvar och en af de två slöjdaafdelningar, hvori de slöjdande varit vid hvardera skolan fördelade.

Läseåret har vid 6 skolor omfattat en höst- och en vår-termin och vid 5 tvärtom. Af de 11 skolorna hafva 3 börjat sin hösttermin respektive den 1 (2 st.) och 26 September, 3 den 1, 2 den 3 och 1 den 15 Oktober och 2 den 1 November samt hafva 3 slutat sin vårtermin under den 13, 15 och 28 April, 4 under den 7, 12 och 31 (2 st.) Maj och 4 under den 12, 13 (2 st.) och 19 Juni.

Undervisningen har vid alla skolorna omfattat kristendomskunskap, modersmålet, räkning, geometri, geografi, hi-

storia (vid 5 nämnas särskildt både svensk och allmän), naturkunnighet (därjemte nämnes vid 1 hellsolära) samt teckning eller linearritning (vid 1 nämnas särskildt både frihandsteckning och linearritning). I välskrifning har undervisats vid 10 skolor (vid 1 af dessa nämnas därjemte skriföfningar). Bland undervisningsämnena uppräknas dessutom vid 1 skola lagfarenhet, vid 2 statskunskap (däraf vid 1 svensk) och vid 1 stats- och kommunal-kunskap. Vid 1 skola har undervisats i tyska språket samt vid 1 både i tyska och engelska. Bokföring har förekommit vid 3 skolor, sång vid 9, gymnastik vid 5 (däraf vid 1 i förening med vapenöfningar), slöjd vid 2 samt trädgårdsskötsel (några få timmar om året) vid 1. Slutligen nämnes vid 1 skola att utom den ordinarie undervisningstiden några extra timmar, till ett antal af 7 å 9 i veckan, då det stått lärjungarne

fritt att i undervisningen deltaga, hafva användts för undervisning i statshushållning, geologi och kemi samt för låtsade stämmor, samtalsöfningar och föreläsning af poesi och annan bildande lektyr.

Angående lärarne (respektive: hufvudlärarne) i läseämnena är, då afseende ej fästes vid aflagda undervisningsprof, endast att nämna, att bland dem voro 3 prester, af hvilka en tillika aflagt folkskolelärare-examen, 1 filosofie kandidat samt att vidare 1 hade aflagt teoretisk teologisk examen och därjemte folkskolelärare-examen, 1 både teoretisk och praktisk teologisk examen, 1 både mogenhets- och folkskolelärare-examen, 3 mogenhets-examen samt 1 folkskolelärare-examen. Den biträdande läraren i läseämnena hade aflagt afgångsexamen från Ultuna landbruksinstitut.

Kap. 2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar.

Tab. 2—7.

Såsom redan omnämnts, hafva icke heller i denna berättelse intagits några tabeller för rikets särskilda städer. De efter denna utslutning återstående 6 tabellerna öfver de allmänna folkskolorna äro ordnade på samma sätt som i berättelsen för år 1887. De äro således fördelade i 3 grupper, af hvilka den första, omfattande Tab. 2 och 3, afser skolor och lärare m. m., den andra, Tab. 4 och 5, lärjungar samt den tredje, Tab. 6 och 7, ekonomiska förhållanden. Å den första tabellen inom hvarje grupp, således å Tab. 2, 4 och 6, redogöres för länen samt å den andra, Tab. 3, 5 och 7 för landsbyggden inom hvarje särskildt län och för städerna, såsom ett helt betraktade, likaledes inom hvarje län.

Med afseende på fördelningen mellan landsbyggd och städer äro här, likasom i föregående berättelser, vissa afvikelser från den allmänna befolkningsstatistiken att anmärka. Af rikets 92 städer, äro 4 mindre, nemligen Sigtuna, Mariefred, Torshälla och Skellefteå, med tillsammans 3,763 invånare räknade till landsbyggden, emedan hvar och en af dem gemensamt med respektive landsförsamlingar bildade ett enda skoldistrikt. Därjemte hafva af dylikt skäl delar af städerna Kristianstad och Sala med tillsammans 1,035 invånare räknats till landsbyggden. Däremot hafva en sockendel och 4 mindre landsförsamlingar med tillsammans 2,538 invånare af dylikt skäl räknats på städerna Vaxholm, Vadstena, Visby, Skara och Falköping. Om man till den för städerna å Tab. 3 angifna folkmängden 857,948 lägger summan af de två förstnämnda talen, således 4,798, och däremot frånräknar det tredje talet, 2,538, så får man till resultat 860,208. Att detta tal fullkomligt öfverensstämmer med det för år 1888 i allmänna befolkningsstatistiken angifna invånareantalet i rikets samtliga städer beror dock

därpå, att för utarbetandet af kol. 3 i Tab. 3 hafva med iakttagande af ofvan angifna ändringar användts de af Statistiska Centralbyrån fastställda befolkningsciffrorna. — Om nyss angifna korrektion, ehuru naturligtvis i motsatt led, tillämpas på den för landsbyggden å Tab. 3 angifna folkmängden, får man till resultat 3,883,888, medan allmänna befolkningsstatistiken utvisar 3,888,049 eller 4,161 mera. Skillnaden är naturligtvis densamma, äfven om jemförelsen utsträcker till hela rikets folkmängd. Det lägre beloppet å Tab. 3 har erhållits därigenom, att för landsbyggdens skoldistrikt i allmänhet användts uppgifterna å de därifrån till Ecklesiastik-departementet inkomna primärtabellerna, och möjligt är att befolkningsciffrorna å dessa upptaga ett mindre antal af s. k. kvarstående obefintlige (jemför berättelsen för år 1882, sid. 12, spalt 1, noten), än den allmänna befolkningsstatistiken.

De skiljaktigheter, som man finner, om de å Tab. 2 och 3 befintliga uppgifterna om folkmängden i de särskilda länen och å deras landsbyggd jemföras med motsvarande uppgifter i den allmänna befolkningsstatistiken, bero dels på nyss angifna förhållanden, dels på de många oregelbundenheterna i rikets indelningar, i det att en mängd församlingar eller skoldistrikt tillhöra mer än ett län. En sådan församlings folkmängd blir i den allmänna befolkningsstatistiken delad på länen, men måste här hel och hållen föras till det län, hvartill församlingen eller det skoldistrikt, hvartill församlingen ingår, till den största delen hör.

Slutligen må med afseende på sättet att beräkna skolornas antal i städerna, särskildt Stockholm och Göteborg, hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 17).

Kap. 3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på uppgifterna i de till detta kapitel hörande tabellerna må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut. — Den statistiska textredogörelsen för hithörande ämnen — likasom för ämnena i de följande kapitlen — är här, såsom i föregående berättelser, inskränkt till tre hufvudsakliga synpunkter, nemligen för det första en jämförande öfversigt af rikssummorna för 1884—1888, för det andra en öfversigt för de särskilda länen af vissa förhållanden år 1888 samt för det tredje en öfversigt af förhållandet sistnämnda år mellan landsbygd och städer.

I förstnämnda hänseende utvisas förhållandet hufvudsakligen af följande två tabeller.

Skolor.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
Folkskolor:					
Fasta:					
Med 1 lärare eller lärarinna...	3,102	3,159	3,180	3,232	3,264
Med flera lärare eller lärarinnor	275	306	322	340	357
Flyttande:					
På 2 stationer	630	633	634	635	647
På 3 »	184	166	164	149	139
På flera än 3 stationer	37	28	23	25	19
Mindre folkskolor:					
Fasta	573	588	596	600	648
Flyttande	468	521	532	513	519
Småskolor:					
Fasta	2,660	2,688	2,751	2,879	2,948
Flyttande	1,983	1,894	1,846	1,861	1,832
Samtliga folkskolor	4,228	4,292	4,323	4,381	4,426
» mindre folkskolor	1,041	1,109	1,128	1,113	1,167
» småskolor	4,643	4,582	4,597	4,740	4,780
Summa	9,912	9,983	10,048	10,234	10,373

Af förestående tabell framgår vid jämförelse med år 1887, att hela antalet fasta skolor vuxit från 7,051 till 7,217 samt att hela antalet flyttande skolor däremot aftagit från 3,183 till 3,156. För öfrigt bör angående de på flera än 3 stationer år 1888 flyttande folkskolorna märkas att 18 af dem flyttade på 4 stationer och 1 (i Vesterbottens län) på 5.

Skolhus och skolträdgårdar.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
Skolhus:					
Egna	6,911	7,045	7,181	7,286	7,350
Förhyrda eller hyresfritt upplåtna	2,928	2,589	2,966	3,074	2,996
Summa	9,839	9,634	10,147	10,360	10,346
Skolträdgårdar	2,160	2,104	2,076	2,111	2,110

Om man antager, att alla dessa skolträdgårdar tillhörde fasta folkskolor, hvilkas hela antal år 1888 utgjorde 3,621, så följer däraf, att sagde år 58 % (mot 59 % år 1887) af de fasta folkskolorna voro försedda med särskild för undervisningen ordnad skolträdgård. Dock bör nämnas, att nyss gjorda antagande ej är fullt riktigt, i ty att skolträdgårdar icke uteslutande finnas vid de fasta folkskolorna, hvilket framgår redan af Tab. 3, om man inom dess afdelning för »Landsbygd» vid Jönköpings och Kronobergs län jemför kol. 4 och 5 (fasta folkskolor) med kol. 19 (skolträdgårdar).

Lönertilskott för den »fortsatta undervisningen» utgingo för år 1888 af statsmedel till 451 skoldistrikt för 759 s. k. »fortsättningsskolor»; motsvarande tal för år 1887 voro 439 och 735. Bidrag till beredande af undervisning i slöjd utgingo för år 1888 af statsmedel till 666 skoldistrikt för 1,148 skolor; motsvarande tal för 1887 voro 592 och 998.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1888 lemnas af tabellen å följande sida, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Tabellen afser egentligen länen i deras helhet, således utan skillnad på landsbygd och städer; men i kol. 8—15 har likväl en sådan skillnad införts för att lemna allt det material, som erfordras för att upprätta dylika tabeller särskildt för landsbygd och städer. I sjelfva verket kan man i en sådan tabell för länens landsbygd utan nämnvärdt fel använda samma ytvidder (kol. 2), som för hela länen, och därpå grunda den beräkning, som motsvarar kol. 6; i en dylik tabell för länens städer hafva däremot kol. 2 och 6 ingen betydelse och kunna saklöst utelemnas. Talen i kol. 3—5 äro hemtade ur Tab. 2; motsvarande tal för landsbygd och städer erhållas ur Tab. 3. Talen i kol. 8—15 ingå däremot icke i åtföljande tabellbilagor samt äro ej hemtade ur de från skoldistriktet ingångna primäruppgifterna, utan dessa kolumner äro utarbetade efter de från Statskontoret (för Stockholms stad) och länsstyrelserna till Kungl. Maj:t insända redogörelserna angående ifrågavarande statsbidrag. Slutligen må med afseende på tabellens källor nämnas, att ytvidderna äro hemtade ur Statistiska Centralbyråns »Sammandrag för åren 1881—1885» af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser (sid. 5); i ytvidderna äro inräknade fastland samt öar, holmar och skär, men ej insjöar och inskjutande hafsvikar.

Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad må nämnas, att kol. 6 här — likasom vid städerna i allmänhet — har ringa eller ingen betydelse, samt att det sista, i anseende till det för Stockholm egendomliga sättet att beräkna skolornas antal (jfr berättelsen för år 1882, sid. 17), äfven gäller om kol. 7. — Att antalet skolor i kol. 15 är

L ä n.	Ytvidd, beräknad i kvadrat- kilometer.	Folkmängd vid årets slut.	Skol- distrikt.	S k o l o r.			Skoldistrikt,		Fortsättnings- skolor,		Skoldistrikt,		Skolor,		
				Hela antalet.	På 100 □-kilometer eller 1 □-nymil.	På 10,000 af folk- mängden.	som erhållit statsbidrag för den fortsatta undervisningen.				som erhållit statsbidrag för undervisning i slöjd.				
							Landsbygd.	Städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd.	Städer.	Landsbygd.	Städer.	
Stockholms stad	32	284,990	1	10	(Se <i>Anm. 2.</i>)			—	—	—	—	—	1	—	39
Stockholms län	7,432	151,828	113	430	5'79	28'3	13	1	16	1	23	1	29	2	
Uppsala »	5,124	121,414	86	267	5'21	22'0	11	2	17	3	30	2	42	4	
Södermanlands »	6,268	153,243	91	342	5'46	22'3	25	2	39	5	36	3	62	3	
Östergötlands »	9,995	265,896	151	560	5'60	21'1	72	5	114	12	28	4	44	16	
Jönköpings »	10,581	194,740	129	422	3'99	21'7	21	—	28	—	51	2	62	4	
Kronobergs »	8,940	162,474	80	323	3'61	19'9	21	1	31	2	8	—	13	—	
Kalmar »	10,932	236,371	105	467	4'27	19'8	24	4	50	8	19	4	39	8	
Gottlands »	3,070	51,768	84	135	4'40	26'1	4	—	4	—	19	—	21	—	
Blekinge »	2,896	142,887	41	224	7'73	15'7	2	4	2	5	17	3	22	3	
Kristianstads »	6,270	225,642	146	633	10'10	28'1	6	—	7	—	16	1	22	3	
Malmöhus »	4,683	361,172	248	910	19'43	25'2	11	2	12	8	12	5	16	6	
Hallands »	4,770	136,965	90	327	6'86	23'9	4	1	5	2	15	1	17	1	
Göteborgs o. Bohus »	4,905	293,170	94	506	10'32	17'3	18	1	21	40	35	4	44	57	
Elfsborgs »	11,912	277,031	200	619	5'26	22'3	39	3	43	4	106	5	135	8	
Skaraborgs »	8,101	249,544	217	563	6'95	22'6	52	2	56	2	13	4	22	6	
Vernlands »	17,449	253,659	91	595	3'41	23'5	27	2	75	10	49	3	134	5	
Örebro »	8,268	184,354	61	486	5'88	26'4	12	3	25	3	16	1	40	14	
Vestmanlands »	6,486	134,807	72	364	5'61	27'0	19	3	28	6	13	1	17	1	
Kopparbergs »	27,798	195,456	53	644	2'32	32'9	9	2	17	3	38	1	71	1	
Gefleborgs »	17,803	201,751	52	460	2'68	22'8	12	2	33	11	22	3	38	9	
Vesternorrlands »	23,218	197,666	67	332	1'43	16'8	5	1	7	1	25	1	36	3	
Jemtlands »	47,351	97,520	56	264	0'66	27'1	1	—	1	—	10	1	10	1	
Vesterbottens »	53,865	118,683	25	257	0'48	21'7	1	—	1	—	2	—	2	—	
Norrbottnens »	97,696	101,065	23	233	0'24	23'1	1	—	1	—	10	2	14	2	
Hela riket år 1888	405,845	4,744,096	2,376	10,373	2'66	21'9	410	41	633	126	613	53	952	196	
» » » 1887	405,845	4,733,356	2,371	10,234	2'52	21'6	399	40	607	128	548	44	831	167	
» » » 1886	405,845	4,715,249	2,368	10,048	2'48	21'3	384	39	588	130	494	38	722	144	
» » » 1885	405,845	4,681,841	2,367	9,983	2'46	21'3	366	36	554	126	415	30	606	118	
» » » 1884	405,845	4,643,771	2,365	9,912	2'44	21'3	345	39	519	128	350	28	489	100	
» » » 1883	405,845	4,600,132	2,360	9,781	2'41	21'3	319	33	474	112	295	24	386	77	
» » » 1882	405,845	4,579,025	2,353	9,621	2'37	21'0	270	33	400	82	219	18	297	70	

Anm. 1. 1 kvadrat-nymil (= 1 kvadrat-myriameter = 100 kvadrat-kilometer) är lika med 0.875 eller $\frac{7}{8}$ svensk kvadrattmil.

» 2. Då talen i kol. 6 och 7 för Stockholms stad äro af ingen betydelse och i jämförelse med länens skulle blifva rent af vilseledande, hafva de här utelämnats.

högre än i kol. 5 kan bero dels på olika beräkningssätt, dels därpå att slöjdundervisningen ej behöver vara förlagd uteslutande till folkskolorna. — Om antalen skoldistrikt enligt kol. 4 i denna tabell jämföras med motsvarande tal

i förra berättelsen (sid. 4), befinnas de hafva ökat med 5, hvilket beror därpå, att i Blekinge län tre, i Skaraborgs en och i Jemtlands en församling, som förut med annan församling inom samma pastorat bildat ett enda skol-

distrikt, nu börjat utgöra eget skoldistrikt, hvarförutom ett skoldistrikt öfverflyttats från Kristianstads till Malmöhus län. För de särskilda länen vexla talen i kol. 6 från 0·24 i Norrbottens län till 19·43 i Malmöhus län. Naturligtvis bero olikheterna nästan helt och hållet på olikheterna i folkmängdstätheten; endast i ringa mån kunna de olika beräkningssätten af antalet skolor i städerna hafva medverkat. — Talen i kol. 7 vexla för de särskilda länen från 15·7 i Blekinge län (16·8 i Vesternorrlands län) till 32·9 i Kopparbergs län; det höga talet i sistnämnda län beror, såsom man finner af Tab. 2, på därvarande stora antal särskilda småskolor. Om hela antalet skolor fördelas på antalet skoldistrikt, står Kopparbergs län äfven högst med 12·1 och Gottlands län lägst med 1·6; motsvarande tal för hela riket är 4·4. — Med afseende på kol. 8—15 må erinras därom, att både »fortsatt undervisning» och slöjdundervisning visserligen kunna förekomma utan lönetillskott af statsmedel; men antagligt är likväl att i allmänhet sådana fall äro jemförelsevis få och af mindre betydelse. Dock bör den fullständiga frånvaron af hithörande tal i kol. 9 och 11 för Stockholms stad ingalunda tagas som ett bevis, att undervisningen där drifves mindre långt, utan endast därpå, att den är med afseende på kurser och afdelningar där anorlunda ordnad.

De olika arterna af skolor äro ej framhållna i föregående tabell, men skiljaktigheterna i detta hänseende länen emellan framgå med lätthet omedelbarligen af Tab. 2. Hvad särskildt beträffar de folkskolor, som flyttat på 3 eller flera stationer, kan man redan af Tab. 2 draga den säkra slutsatsen, att de företrädesvis eller uteslutande finnas i skogs- eller skärgårds-trakter. Äfven med afseende på skolhus och skolträdgårdar ser man med lätthet omedelbarligen af Tab. 2 skiljaktigheterna mellan länen.

I förra berättelsen (sid. 5) nämndes att några få fall förefinnas, då ett skoldistrikt saknar egentlig folkskola, samt att detta under år 1887 var förhållandet vid 4 skoldistrikt. Under år 1888 egde samma förhållande fortfarande rum vid dessa 4, hvilka alla tillhöra Jemtlands län. De utgöras af tre kapellförsamlingar (resp. 556, 532 och 815 invånare), bland hvilka den första endast hade en flyttande mindre folkskola, den andra endast en flyttande småskola och den tredje endast en flyttande mindre folkskola och en flyttande småskola, samt af en s. k. bruksförsamling (249 invånare), som endast hade en flyttande mindre folkskola.

Om man nu öfvergår till förhållandet mellan landsbygd och städer, må först något nämnas med afseende på skoldistriktet. Antalet skoldistrikt i hela riket uppgick år 1888 enligt Tab. 2 till 2,376, hvaraf enligt Tab. 3 å landsbygden 2,286 och i städerna (förutom de 4 till landsbygden räknade) 90. Hvarje stad, äfven när den omfattar flera församlingar eller pastorat, bildade ett enda skoldistrikt, med undantag endast för Karlskrona (särskildt skoldistrikt för amiralitetsförsamlingen) och Landskrona (särskildt skoldistrikt för garnisonsförsamlingen).

Följande tabell utvisar, huru antalen skolor voro efter deras arter fördelade i procent.

S k o l o r.	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
Folkskolor:	%	%	%
Fasta:			
Med 1 lärare eller lärarinna	32·4	10·0	31·5
Med flera lärare eller lärarinnor	2·1	35·9	3·5
Flyttande:			
På 2 stationer	6·5	0·2	6·2
På 3 »	1·4	—	1·3
På flera än 3 stationer	0·2	—	0·2
Mindre folkskolor:			
Fasta	6·3	4·8	6·2
Flyttande	5·2	—	5·0
Småskolor:			
Fasta	27·5	48·9	28·4
Flyttande	18·4	0·2	17·7
Samtliga folkskolor	42·6	46·1	42·7
» mindre folkskolor	11·5	4·8	11·2
» småskolor	45·9	49·1	46·1
Summa	100	100	100

Af förestående tabell framgår äfven, att de fasta och de flyttande skolornas procenttal voro för landsbygden respektive 68·3 och 31·7, för städerna 99·6 och 0·4 samt för hela riket 69·6 och 30·4. — Med afseende på de flyttande skolor, som äro upptagna på städerna, må nämnas att de äro endast 2, hvilka båda flytta inom Filipstads s. k. »utrotar». Med afseende på de mindre folkskolor, som äro upptagna på städerna, må under hänvisning till Tab. 3 erinras därom, att de endast i en del fall höra till den i folkskolestadgans § 3 under denna benämning upptagna art af skolor, hvaremot de för öfrigt i sjelfva verket beteckna ett mellanstadium inom folkskolan.

Fördelningen af skolhus och skolträdgårdar utvisas af följande tabell, i hvilken den nedre delen är upprättad under det antagandet, att alla skolträdgårdarne (2,069 på landsbygden och 41 i städerna) tillhörde fasta folkskolor (3,428 på landsbygden och 193 i städerna), ehuruval — såsom å sid. 3 närmare framhållits — detta antagande ej är fullt riktigt.

Skolhus och skolträdgårdar.	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
Skolhus:	%	%	%
Egna	71·0	73·3	71·0
Förhyrda eller hyresfritt upplätta	29·0	26·7	29·0
Summa	100	100	100
Skolträdgårdar i förhållande till antalet fasta folkskolor	60·4	21·2	58·3

Kap. 4. Allmänna folkskolorna: lärare.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på de till detta kapitel hörande uppgifterna i Tab. 2 och 3 må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut.

Nedanstående tabell lemnar en jämförande öfversigt af hithörande rikssummor för åren 1884—1888.

Lärare och lärarinnor.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder):					
I folkskolor:					
Ordinarie:					
Lärare	3,865	3,928	3,935	4,011	4,104
Lärarinnor	741	776	809	857	923
Extra ordinarie:					
Lärare	241	230	264	247	222
Lärarinnor	253	320	346	362	305
Biträdande:					
Lärare	22	20	24	22	21
Lärarinnor	163	184	201	210	232
I mindre folkskolor:					
Lärare	265	266	259	258	258
Lärarinnor	780	850	876	860	914
I småskolor:					
Lärare	511	456	455	443	417
Lärarinnor	4,568	4,624	4,696	4,867	4,942
I samtliga skolor:					
Lärare	4,904	4,900	4,937	4,981	5,022
Lärarinnor	6,505	6,754	6,928	7,156	7,316
Summa	11,409	11,654	11,865	12,137	12,338
B) Endast i öfningsämnen eller handaslöjder:					
Lärare	288	323	336	344	365
Lärarinnor	327	337	384	392	416
Summa	615	660	720	736	781

Då afseende endast fästes vid undervisningen i läseämnen, företer lärarepersonalen år 1888 vid jämförelse med år 1887 en tillökning af 201 personer (1.7 %), hvilken till åldra största delen faller på lärarinnorna. Då man åter tager i betraktande dem, som undervisat endast i öfningsämnen eller handaslöjder, utgör tillökningen under året 45 (6.1 %).

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1888 lemnas af följande tabell, i hvilken kol. 3 för Stockholms stad lemnats tom, såsom där utan betydelse.

L ä n.	Hela antalet.	På 100 □-kilometer eller 1 □-mytil.	På 10,000 af folkmängden.	Fördelade efter kön i % inom hvarje län.		Hela antalet lärare- och lärarinnor, som endast undervisat i öfningsämnen eller handaslöjder, i % af hela antalet de i läseämnen (kol. 2).
				Lärare.	Lärarinnor.	
Stockholms stad	477		20.2	18.0	82.0	10.3
Stockholms län	457	6.15	30.1	37.2	62.8	6.8
Uppsala »	321	6.26	26.4	45.5	54.5	8.1
Södermanlands »	389	6.21	25.4	41.6	58.4	17.5
Östergötlands »	690	6.90	25.9	44.5	55.5	8.6
Jönköpings »	488	4.61	25.1	47.1	52.9	18.0
Kronobergs »	339	3.79	20.9	47.5	52.5	2.9
Kalmar »	514	4.70	21.7	47.7	52.3	6.4
Gottlands »	148	4.82	28.6	61.5	38.5	5.4
Blekinge »	269	9.29	18.8	43.5	56.5	7.4
Kristianstads »	672	10.72	29.8	46.7	53.3	2.7
Malmöhus »	1,222	26.09	33.8	41.6	58.4	7.0
Hallands »	372	7.80	27.2	37.1	62.9	1.1
Göteborgs o. Bohus »	756	15.41	25.8	29.8	70.2	9.7
Elfsborgs »	657	5.52	23.7	42.8	57.2	8.8
Skaraborgs »	600	7.41	24.0	41.3	58.7	3.5
Vernlands »	644	3.69	25.4	48.4	51.6	3.3
Örebro »	533	6.45	28.9	44.3	55.7	6.6
Vestmanlands »	399	6.15	29.6	38.1	61.9	4.5
Kopparbergs »	698	2.61	35.7	41.5	58.5	3.2
Gefleborgs »	536	3.01	26.6	35.3	64.7	3.7
Vesternorrlands »	370	1.59	18.7	37.0	63.0	1.1
Jemtlands »	273	0.58	28.0	38.8	61.2	1.1
Vesterbottens »	267	0.50	22.5	24.0	76.0	1.1
Norrbottnens »	247	0.25	24.4	43.3	56.7	1.2
Hela riket år 1888	12,338	3.04	26.0	40.7	59.3	6.3
» » » 1887	12,137	2.99	25.6	41.0	59.0	6.1
» » » 1886	11,865	2.92	25.2	41.6	58.4	6.1
» » » 1885	11,654	2.87	24.9	42.0	58.0	5.7
» » » 1884	11,409	2.81	24.6	43.0	57.0	5.4
» » » 1883	11,136	2.74	24.2	43.6	56.4	5.4
» » » 1882	10,831	2.67	23.6	44.7	55.3	4.9

Förhållandet mellan landsbygd och städer utvisas af nedanstående procenttabell.

Lärare och lärarinnor.	Landsbygd.	Städer.	Hela riket.
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnena eller handaslöjder):	%	%	%
I folkskolor:			
Ordinarie:			
Lärare	35.7	21.1	33.2
Lärarinnor	4.1	24.6	7.5
Extra ordinarie:			
Lärare	1.5	3.4	1.8
Lärarinnor	0.7	11.3	2.5
Biträdande:			
Lärare	0.2	0.2	0.2
Lärarinnor	1.3	4.8	1.9

Lärare och lärarinnor.	Landsbygd.	Städer.	Hela riket.
I mindre folkskolor:	%	%	%
Lärare	2.5	—	2.1
Lärarinnor	8.6	1.1	7.4
I småskolor:			
Lärare	4.0	0.1	3.4
Lärarinnor	41.4	33.4	40.0
I samtliga skolor:			
Lärare	43.9	24.8	40.7
Lärarinnor	56.1	75.2	59.3
Summa	100	100	100
B) Endast i öfningsämnena eller handaslöjder:			
Lärare	50.7	39.8	46.7
Lärarinnor	49.3	60.2	53.3
Summa	100	100	100

Kap. 5. Allmänna folkskolorna: lärjungar.

Tab. 4 och 5.

Såsom af öfverskrifterna till kol. 2—26 å hithörande Tab. 4 och 5 framgår, afse uppgifterna året i dess helhet och således ej särskildt årets slut (med undantag dock för det fall, hvarom handlas i slutet af detta stycke). Således kunna i hvilken som helst af kol. 2—26 vara inräknade barn, som vid årets slut ej kvarlefd. Under hänvisande för öfrigt till hvad som rörande denna sak yttrades i berättelsen för år 1882 (sid. 25) må nämnas, att mortaliteten år 1888 inom de här ifrågasvarande 8 åldersklasserna (7—14 år) tillsammansantagna uppgick i absolut tal till 3,293 eller till 0.42 % af hela antalet inom dessa åldersklasser vid årets slut. — Med afseende på grunderna för dessa tabeller och dithörande primäruppgifter behöfver för öfrigt endast erinras om föreskriften, att barn, som under året undervisats i olika skolor, skall räknas som lärjunge endast i den skola, som det under kalenderåret sednast tillhört.

Om man nu öfvergår till en jämförande öfversigt af rikssummorna för åren 1884—1888, må först erinras därom,

att enligt den allmänna befolkningsstatistiken folkmängden vid 1887 års slut i ålder af 7—14 år utgjorde 771,318 och att af detta antal voro med afseende på under året åtnjutit undervisning af skolråden redovisade 97.6 %. För år 1888 utgjorde folkmängden inom samma årsklasser 776,284. Om detta tal jämföres med rikssumman, 757,796, för hela antalet barn af 7—14 års ålder» (Tab. 4, kol. 25), så finner man, att de af skolråden redovisade barnens antal — då afseende ej heller här fästes vid de däribland inräknade under året afidna — utgjorde äfven detta år 97.6 %. De icke redovisades procenttal var således fortfarande 2.4. Om det ofvannämnda antalet af 776,284 fördelas efter kön, så har man 391,826 gossar och 384,458 flickor. Jämföras dessa tal med antalen redovisade gossar och flickor (Tab. 4, kol. 23 och 24), så blifva procenttalen resp. 98.1 och 97.1.

Till hvilka antal de sålunda redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit eller icke åtnjutit undervisning, utvisas af följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder,		1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt	688,593	693,614	700,596	707,895	709,724
2	som under året ej åtnjutit sådan undervisning	35,371	34,963	37,368	36,564	39,200
3	om hvilka uppgifter saknas	9,365	10,118	8,771	8,198	8,872
	Summa	733,329	738,695	746,735	752,657	757,796

Vid jmförelse mellan de två sista åren finner man således, att medan hela antalet barn i skolåldern vuxit med 4,966 (= 776,284—771,318), har samtidigt antalet af dem, som enligt rad. 1 i denna tabell under året åtnjutit undervisning, vuxit med 1,829, antalet af dem, som enligt rad. 2 under året ej åtnjutit sådan undervisning, med 2,636 samt

antalet af dem, om hvilka enligt rad. 3 uppgifter saknas, med 674.

Om man för de fem åren fördelar barnen å rad. 1 i föregående tabell i sådana grupper som i kol. 11—15 af Tab. 4, så erhåller man följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	616,230	622,624	630,354	640,994	643,620
5	högre folkskolor	240	248	239	202	194
6	allmänna läroverk och specialskolor	11,582	11,791	11,924	12,124	12,220
7	enskilda skolor	18,816	18,365	18,185	17,632	16,885
8	hemmen	41,725	40,586	39,894	36,943	36,805
	Summa	688,593	693,614	700,596	707,895	709,724
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:						
9	deras egna distrikts skolor	605,343	611,045	618,515	628,385	630,043
10	skolor utom deras egna distrikt	10,887	11,579	11,839	12,609	13,577
	Summa	616,230	622,624	630,354	640,994	643,620

Man ser således vid jmförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i skolåldern, som undervisats i samtliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor, under året ökats med 2,626, hvaremot antalet i enskilda skolor minskats med 747 och antalet i hemmen undervisade minskats med 138. — Om man såsom mått på folkskolefrekvensen under de två sista åren använder talet å rad. 4, beräknadt i procent af hela folkmängden inom åldersgruppen 7—14 år, så är detta procenttal 83·1 för det förra och 82·9 för det sednare. Om »hela antalet» i de allmänna folkskolorna under året undervisade barn befunnit sig i 7—14 års ålder, eller m. a. o. om man för dylik beräkning i st. för talen å rad. 4 använder för 1887 talet 685,590 och för 1888 talet 684,797 (se Tab. 4, kol. 26), så blifva procenttalen i stället 88·9 för 1887 och 88·2 för 1888.

Med afseende på rad. 7 och 8 i föregående tabell må följande ytterligare nämnas. Bland där omförmälda »enskilda skolor» äro *icke* sådana inräknade, som äro inrättade på enskildes bekostnad enligt folkskolestadgans § 62, mom. 2, och för hvilka enligt de allmänna formulären primäruppgifter afgifvits. Dessa skolor hafva, såsom i berättelsen

för år 1882 (sid. 16) närmare utvecklats, inräknats på vederbörliga platser bland de andra skolorna. Således afser rad. 7 sådana enskilda skolor, som omförmälas i mom. 1 af nyss anförda § af folkskolestadgan. Antagligen finnes däribland ett mindre antal skolor, som närmast motsvara de allmänna folkskolorna, isynnerhet småskolorna; men sannolikt utgöras de till största delen af elementarläroverk, särskildt sådana för flickor. — Beträffande åter de barn, som äro räknade till rad. 8, finnas anledningar att tro, att dit blifvit förda ganska många, som rätteligen bort i primäruppgifterna räknats till dem, »som under året ej åtnjutit undervisning» (rad. 2), eller till dem, »om hvilka uppgifter saknas» (rad. 3). Men å andra sidan minskas vigten af detta förhållande af den omständigheten, att antagligen en stor del af dessa barn först under året inträdt i skolåldern.

Vid fördelning af de i föregående tabell å rad. 9 upptagna lärjungarne efter de 3 hufvudslagen af skolor (folkskolor, mindre folkskolor och småskolor), äfvensom efter skolornas olika natur af fasta eller flyttande, erhåller man följande öfversigt.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
11	fasta folkskolor	280,557	289,517	296,996	305,970	312,091
12	flyttande »	75,894	73,560	72,375	70,397	68,887
13	fasta mindre folkskolor	23,686	24,174	24,118	24,565	26,240
14	flyttande »	25,431	28,143	28,522	28,243	28,330
15	fasta småskolor	99,968	102,490	105,662	109,429	109,605
16	flyttande »	99,807	93,161	90,842	89,781	84,890
	Summa	605,343	611,045	618,515	628,385	630,043
17	samtliga fasta skolor	404,211	416,181	426,776	439,964	447,936
18	samtliga flyttande »	201,132	194,864	191,739	188,421	182,107
	Summa	605,343	611,045	618,515	628,385	630,043

Man finner här af vid jemförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i samtliga fasta skolor ökats med 7,972, medan antalet i samtliga flyttande skolor minskats med 6,314, och att således förhållandena förbättrats.

Om man slutligen för åren 1884—1888 fördelar de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell (sid. 7) upptagna barnen efter anledningarna därtill, så erhåller man följande tabell, vid hvilken den anmärkningen må förutskickas, att de å rad. 19 och 20 t. ex. för år 1888 upptagna talen alldeles icke angifva antalen af dem, som under året visat

sig hafva inhemtat folkskolans minimikurs eller aflagt godkänd afgangspröfning. De barn, med hvilka ettdera varit förhållandet, höra nemligen till rad. 19 och 20, endast om de därjemte äro inom skolåldern samt för öfrigt — förutom sjelfva profvens afläggande — alldeles icke under året åtnjutit undervisning eller åtminstone icke på något af de sätt, som äro angifna å rad. 4—8 i 1:a tabellen å sid. 8. Det är nemligen antagligt, att icke få af barnen å rad. 19 och 20 af följande tabell under året deltagit i s. k. repetitionskola eller i s. k. konfirmationsskola.

Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:		1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs	6,362	6,047	6,333	6,165	6,033
20	efter godkänd afgangspröfning	13,866	14,546	15,699	15,716	17,090
21	till följd af sjukdom eller naturfel	3,504	3,730	3,838	3,683	3,832
22	af annan anledning	11,639	10,640	11,498	11,000	12,245
Summa		35,371	34,963	37,368	36,564	39,200

Såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 13) anmärktes, kan man såsom maximigräns för antalet barn i skolåldern, hvilkas undervisning varit under året försummad, betrakta den summa, som erhålles genom att hoplägga antalet icke redovisade, antalet af dem, om hvilka uppgifter saknas, samt antalet af dem, som af annan anledning icke åtnjutit undervisning. För år 1887 utgjorde denna maximigräns 37,859 (= 18,661 + 8,198 + 11,000) och för år 1888 åter 39,605 (= 18,488 + 8,872 + 12,245). Om dessa två tal förvandlas till procent af rikets folkmängd vid årets slut i ålder af 7—14 år, så får man 4·9 % för 1887 och 5·1 för 1888. Sammanhåller man detta sista resultat därmed, att — såsom å sid. 7 visats — redovisningsprocenterna för gossar och flickor äro mycket höga och föga skiljaktiga, så inser man lätt, att någon synnerlig olikhet ej kan förefinnas i de båda könen skolfrekvens.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1888 lemnas af å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Kol. 2—10 innehålla en procentfördelning af antalen redovisade barn af 7—14 års ålder, d. v. s. af de absoluta tal, som finnas i kol. 25 å Tab. 4. De i dessa kol. 2—10 stående procenttalen, hvilka å hvarje särskild rad gifva 100 till summa, motsvara de absoluta tal, som man å Tab. 4 finner i kol. 11—15, 17—20 och 22. Härvid är dock att märka, att procenttalen i kol. 3 af följande tabell motsvara summorna af talen i kol. 12 och 13 å Tab. 4. De absoluta talen i kol. 12 (»högre folkskolor») äro nemligen vid de 9 län, där de förekomma, alldeles för små att förtjena en särskild procentkolumn.

De motsvarande procenttalen skulle vid 2 län hafva blifvit uppförda med 0·2 och vid 2 med 0·1, men vid de öfriga ej ens uppgått till sistnämnda storlek. — De procenttal, som finnas i kol. 11 och 12, motsvara de absoluta talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 och ange således egentligen endast fördelningen af de barn i skolåldern, som undervisats i sina egna distrikts allmänna folkskolor. Men om man antager, att såväl de barn i skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor utom deras egna distrikt (Tab. 4, kol. 10), som ock de barn utom den egentliga skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor, varit fördelade mellan fasta och flyttande skolor i samma proportion, som den förstnämnda gruppen, så kan man anse procenttalen i kol. 11 och 12 af följande tabell äfven ange fördelningen mellan fasta och flyttande skolor af *alla* de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 åtnjutit undervisning i länens allmänna folkskolor. Sagde antagande kan ej leda till något större fel, då för hela riket de två sednare grupperna i absoluta tal uppgå endast till 13,577 och 41,177 eller tillsammans till 54,754, således endast till omkring 8 % af hela rikssumman i nämnda kol. 26. Visserligen är den motsvarande procenten högre i åtskilliga län, så t. ex. — för att nämna de högsta — 11 i Malmöhus, 12 i Vesternorrlands och Norrbottens, 15 i Vesterbottens och 16 i Jemtlands; men någon anledning till att den ena eller den andra af de två grupperna skulle förekomma jemförelsevis mera i antingen fasta eller flyttande skolor kan svårigen finnas, och i sjelfva verket träffar man bland de nyss anförda exemplen såväl län med ytterst få flyttande skolor, som län med ytterligt många sådana. — Om man på nu utvecklade skäl anser det genom talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 bestämda förhållandet mellan antalen barn i fasta och flyttande skolor gälla för alla de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 undervisats i länens allmänna folkskolor, kan man därpå grunda den beräk-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
L ä n.	Barn af 7—14 års ålder,									Lärjungarne för-		Lärjungar i medeltal			
	som under året undervisats i				som under året ej åtnjutit undervisning enligt kol. 2—5					om hvilka uppgifter saknas.	delade länsvis i % mellan		på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena		
	folkskolor, mindre d:o och småskolor,	högre folkskolor samt allmänna läroverk och specialskolor,	enskilda skolor,	hemmen,	efter inhemtande af folkskolans minimiture,	efter godkänd afstångsprovning,	efter godkänd afstångsprovning,	till följd af sjukdom eller naturfel,	af annan anledning,		fasta	flyttande	i fasta	i flyttande	i samtliga
fördelade länsvis i % af hela antalet redovisade.										skolor.		skolor.			
Stockholms stad	71.5	7.3	12.2	1.4	0.2	0.9	0.3	5.5	0.7	100	—	38	—	38	
Stockholms län	82.0	1.3	1.4	5.8	1.3	3.0	0.5	2.6	1.6	92.4	7.6	43	43	43	
Uppsala »	82.3	1.8	3.2	4.6	1.0	2.4	0.7	2.5	1.6	99.0	1.0	49	41	49	
Södermanlands »	87.4	1.9	0.9	3.5	0.5	2.6	0.6	1.3	1.4	98.2	1.8	58	50	58	
Östergötlands »	80.6	1.6	2.5	4.7	1.2	4.8	0.7	2.4	1.5	87.4	12.6	52	52	52	
Jönköpings »	88.2	1.0	1.6	2.4	0.7	3.7	0.5	1.3	0.6	35.8	64.2	54	60	58	
Kronobergs »	92.2	0.7	0.4	2.4	0.6	2.6	0.4	0.5	0.2	15.7	84.3	72	78	77	
Kalmar »	83.7	1.3	2.5	3.9	1.3	3.0	0.6	2.4	1.3	56.4	43.6	68	74	70	
Gottlands »	85.9	2.9	1.8	1.2	2.0	3.5	0.5	1.2	1.0	99.1	0.9	46	60	46	
Blekinge »	81.7	2.3	3.7	6.7	1.2	1.3	0.6	1.3	1.2	66.8	33.2	71	97	78	
Kristianstads »	93.2	0.8	2.0	1.3	0.3	1.0	0.3	0.5	0.6	87.3	12.7	55	55	55	
Malmöhus »	89.5	2.4	3.2	1.1	0.3	1.7	0.3	0.6	0.9	99.6	0.4	48	36	48	
Hallands »	88.9	1.2	1.6	2.3	0.6	2.4	0.6	1.2	1.2	75.2	24.8	58	52	56	
Göteborgs o. Bohus »	87.3	2.1	5.0	0.8	0.5	2.8	0.3	0.7	0.5	67.1	32.9	51	58	53	
Elfsborgs »	87.6	0.9	1.3	2.7	0.6	2.2	0.5	2.3	1.9	61.7	38.3	67	57	63	
Skaraborgs »	85.2	1.6	0.8	5.4	1.0	3.6	0.3	1.4	0.7	90.4	9.6	61	62	61	
Vermlands »	90.9	1.2	1.0	1.6	0.3	1.1	0.7	1.6	1.6	33.7	66.3	67	64	65	
Örebro »	87.2	1.1	1.1	1.8	0.8	3.4	0.6	2.5	1.5	88.6	11.4	55	56	55	
Västmanlands »	89.4	1.8	1.2	2.2	0.7	1.9	0.6	1.3	0.9	91.9	8.1	48	50	48	
Kopparbergs »	92.2	0.7	1.2	2.1	0.1	0.9	0.5	1.5	0.8	89.0	11.0	44	43	44	
Gefleborgs »	86.2	1.4	1.6	3.1	0.8	2.6	0.5	2.3	1.5	80.2	19.8	54	50	53	
Vesternorrlands »	73.1	1.6	1.9	17.5	1.4	1.1	0.5	0.6	2.3	48.9	51.1	64	81	72	
Jemtlands »	82.8	1.3	1.2	6.5	0.6	1.2	1.0	2.3	3.2	25.2	74.8	52	54	53	
Vesterbottens »	68.1	0.6	0.5	28.9	0.8	0.4	0.8	0.2	0.6	21.7	78.3	50	69	64	
Norrbottnens »	63.5	1.0	0.9	28.9	2.6	0.3	0.6	1.3	0.9	43.7	56.3	51	56	54	
Hela riket år 1888	85.0	1.6	2.2	4.9	0.8	2.2	0.5	1.6	1.2	71.1	28.9	53	63	56	
» » » 1887	85.2	1.6	2.3	4.9	0.8	2.1	0.5	1.5	1.1	70.0	30.0	54	64	56	
» » » 1886	84.4	1.6	2.4	5.4	0.9	2.1	0.5	1.5	1.2	69.0	31.0	54	65	57	
» » » 1885	84.3	1.6	2.5	5.6	0.8	2.0	0.5	1.4	1.4	68.1	31.9	54	66	58	
» » » 1884	84.1	1.6	2.5	5.7	0.9	1.8	0.5	1.6	1.3	66.8	33.2	55	67	58	
» » » 1883	84.1	1.7	2.6	5.8	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	65.7	34.3	55	67	59	
» » » 1882	83.8	1.7	2.7	6.0	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	64.7	35.3	56	67	59	

ning, hvars resultat äro intagna i ofvanstående tabells sista afdelning. Man erhåller nemligen då på det angifna sättet för hvarje särskildt län hela antalet barn särskildt i de fasta och särskildt i de flyttande skolorna, hvarjemte den motsvarande fördelningen af lärarepersonalen lätteligen verkställes i enlighet därmed, att hvarje flyttande skola endast har en lärare eller lärarinna utom 11 skolor, som hafva två lärare

eller lärarinnor hvardera, nemligen i Kronobergs län 1 folkskola på tre stationer och 2 småskolor på d:o, i Kalmar län 1 folkskola på två stationer, i Blekinge 1 småskola på två stationer, i Hallands län 2 folkskolor på två stationer, i Elfsborgs län 1 småskola på fem stationer, i Vermlands län 2 folkskolor på två stationer och i Norrbottens 1 folkskola på två stationer, hvarjemte i Jönköpings län 1 folkskola på två

stationer hade tre. För hela riket erhåller man 486,615 lärjungar i fasta skolor och 198,182 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 9,169 vid de fasta skolorna och 3,169 vid de flyttande.

Med afseende på föregående tabells första afdelning är följande att nämna. Såsom å sid. 7 visats, utgör de icke redovisade barnens antal 2·4 % af rikets hela folkmängd i ålder af 7—14 år. Huru stora de motsvarande procenttalen äro för de särskilda länen kan — enär uppgifter länsvis om folkmängden i särskilda åldersår ej finnas i allmänna befolkningsstatistiken — ej bestämmas, men de kunna naturligtvis vara temligen olika. Då de icke redovisade barnen egentligen äro likställda med dem, om hvilka uppgifter saknas, så följer däraf, att talen i kol. 10 äro öfver hufvud taget jemförelsevis betydligt för små. Så t. ex. skulle man å raden för »Hela riket» genom att medtaga de icke redovisade hafva i kol. 10 fått 3·5 i stället för 1·2. Naturligtvis skulle samtidigt talen i de föregående kolumnerna blifva något *mindre*, emedan de motsvarande absoluta talen skulle, sjelfva oförändrade, hafva varit att jemföra med en något *större* totalsumma. I stället för 85·0 i kol. 2 å slutraden för år 1888 skulle man t. ex. fått 82·9.

Några af de större skiljaktigheter, som jemlikt kol. 2—10 förefinnas mellan länen, kunna förtjena att särskildt framhållas. De lägsta talen för barn, som undervisats i allmänna folkskolor (kol. 2), finner man för Stockholms stad samt för Vesternorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län. Anledningen är likväl ingalunda densamma på alla dessa ställen. I Stockholms stad har förhållandet sin förklaring däri, att ett mycket stort antal barn undervisats i allmänna läroverk och specialskolor samt i enskilda skolor, hvaremot i de nämnda länen en stor myckenhet barn undervisats i hemmen. Anmärkningsvärdt är att Jemtlands län i sistnämnda hänseende visar ett ofantligt mycket lägre procenttal, hvilket är nära lika med dem i Stockholms och Blekinge län. — De lägsta procenttalen för undervisning i hemmen finner man för Stockholms stad samt för Gottlands, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Vermlands och Örebro län, om man endast nämner de ställen, där procenten ej öfverstiger 2. — Procenttalen i kol. 6—10 äro i allmänhet så små, att de ej behöfva här göras till föremål för särskild uppmärksamhet. De största skiljaktigheterna finner man för öfrigt med hänsyn till de barn, som under året »af annan anledning» (kol. 9) ej åtnjutit undervisning. Stockholms stad har där det högsta procenttalet (5·5) och Vesterbottens län det lägsta (0·2). Men dessa och andra skiljaktigheter — företrädesvis i denna kolumn — kunna vara mera skenbara än verkliga, emedan vid en på fullständig kännedom grundad fördelning antagligen såväl de barn, »om hvilka uppgifter saknas» (kol. 10), som äfven de icke redovisade, skulle för det mesta, hafva fått sin plats i kol. 9.

Om man med afseende på lärjungarnes fördelning mellan fasta och flyttande skolor frånser Stockholms stad, finner man likväl så stora skiljaktigheter, att t. ex. i Malmöhus län endast 0·4 % och i Gottlands län 0·9 % undervisats i flyttande skolor, men i Kronobergs 84·3 %. Närmast sist-

nämnda län komma Vesterbottens med 78·3 % i flyttande skolor, Jemtlands med 74·8, Vermlands med 66·3, Jönköpings med 64·2, Norrbottens med 56·3 och Vesternorrlands med 51·1. Anmärkningsvärdt är att Kopparbergs län har endast 11·0 samt således lägre procent än t. ex. Östergötlands län med 12·6, Kristianstads med 12·7 och Örebro med 11·4.

Af tabellens sista afdelning finner man, att Stockholms stad har den största lärarepersonalen i förhållande till lärjungeantalet. Af länstabellen å sid. 6 ser man däremot, att Stockholms stad näst Vesternorrlands och Blekinge län har den minsta lärarepersonalen i förhållande till folkmängden. Förklaringen till denna skenbara motsägelse har man i det ofvan påvisade förhållandet, att Stockholms stad har ett af de lägsta procenttalen för barn i allmänna folkskolor. Det län, som med afseende på gynnsamt förhållande mellan antalen lärare och lärjungar kommer Stockholms stad närmast, är Stockholms län. De minst gynnsamma förhållandena träffar man däremot i Blekinge, Kronobergs, Vesternorrlands och Kalmar län. — Det torde böra särskildt framhållas, att de i dessa kolumner stående talen endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmor förenade. De sednare medeltalen äro naturligtvis betydligt lägre, hvilket beror på två särskilda anledningar af helt olika natur, nemligen dels — och hufvudsakligen — därpå att de lärjungar, som en och samma lärare (lärarinna) har att undervisa, i en mängd fall äro delade på afdelningar, som undervisas på skilda tider, dels — ehuru i vida mindre grad — därpå att kalenderår och läseår ej behöfva sammanfalla.

I berättelsen för år 1882 (sid. 28 och 29) finner man en närmare undersökning om det inflyttande, som de båda nämnda anledningarna utöfva i berörda hänseende. Man kan däraf draga följande slutsatser angående medeltalen för hela riket af lärjungar, som under kalenderåret undervisats af samme lärare. I flyttande skolor sjunker antalet — äfven vid blott 2 stationer på hvarje — till 32 redan af den första anledningen, hvarefter det på grund af den andra anledningen kan anses sjunka till 29. Om båda anledningarna verkat i samma mån äfven vid de fasta skolorna, så sjunker talet i kol. 13 från 53 till omkring 24, hvilket tal likväl torde vara för lågt, emedan den första anledningen väl är mindre verksam här än vid de flyttande.

Öfvergår man till en jemförelse mellan landsbyggd och städer, så kan man först fråga, om de i skolåldern befintliga barnen äro lika fullständigt redovisade. Med afseende på denna fråga må hänvisas till undersökningen i 1882 års berättelse (sid. 29 och 30), hvaraf framgår såsom högst sannolikt, att redovisningen varit fullständigare i städerna än på landsbygden. För hela riket hafva, såsom redan å sid. 7 blifvit nämnt, 97·6 % redovisats.

I hvilket förhållande de redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit undervisning, finner man af tabellen å följande sida.

Barn af 7—14 års ålder,		Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt.....	93·9	92·7	93·7
2	» » » ej åtnjutit sådan undervisning	5·0	5·9	5·1
3	om hvilka uppgifter saknas	1·1	1·4	1·2
Summa		100	100	100

Det något högre talet för städerna å rad. 2 och 3 beror antagligen därpå, att barnen där blifvit fullständigare redovisade.

Om de å rad. 1 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter undervisningens hufvudarter samt ytterligare de å rad. 4 inräknade barnen fördelas efter undervisning inom eller utom deras egna distrikt, så erhålles följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	87·2	73·2	85·0
5	högre folkskolor.....	0·5	7·7	1·6
6	allmänna läroverk och specialskolor			
7	enskilda skolor	0·8	10·1	2·2
8	hemmen	5·4	1·7	4·9
Summa		93·9	92·7	93·7
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:				
9	deras egna distrikts skolor	85·5	70·7	83·2
10	skolor utom deras egna distrikt	1·7	2·5	1·8
Summa		87·2	73·2	85·0

Barnen å rad. 5 och 6 hafva sammanräknats, emedan de i högre folkskolor undervisade ej uppgå (se Tab. 5) på långt när till 0·1 % af antalet redovisade.

Om de å rad. 9 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter de olika slagen af folkskolor, så erhålles man följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
11	fasta folkskolor	39·1	52·6	41·2
12	flyttande »	10·8		9·1
13	fasta mindre folkskolor	4·0	0·6	3·5
14	flyttande »	4·4	—	3·7
15	fasta småskolor	13·9	17·5	14·5
16	flyttande »	13·3		11·2
Summa		85·5	70·7	83·2
17	samtliga fasta skolor	57·0	70·7	59·2
18	samtliga flyttande »	28·5		24·0
Summa		85·5		83·2

På grund af förhållanden, som redan äro berörda i Kap. 3 (sid. 5), äro på städerna förda äfven barn, som undervisats i flyttande skolor. Men då deras antal endast på rad. 18 skulle uppgå (se Tab. 5) till 0·1 % af antalet redovisade barn, hafva i städernas kolumn fasta och flyttande skolor sammanslagits. — Af det ringa antal, som påförts städerna såsom undervisade i fasta mindre folkskolor, faller nära hälften — 329 lärjungar af 753 — på Göteborg, som ensamt äfven räknar 9 af städernas 20 sådana skolor. Men hvad som där kallas mindre folkskola är tydligen icke något annat än ett mellanstadium inom folkskola.

Om de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell inräknade barnen fördelas efter anledningarna därtill, så erhålles följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:		Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs...	0·8	0·7	0·8
20	efter godkänd afgangspröfning.....	2·2	2·5	2·2
21	till följd af sjukdom eller naturfel.....	0·5	0·4	0·5
22	af annan anledning	1·5	2·3	1·6
Summa		5·0	5·9	5·1

Vill man slutligen jemföra landsbyggd och städer med afseende på medeltalen af lärjungar på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena, så kan detta lätt ske i enlighet med de grunder, som användts för utarbetandet af kol. 13—15 i tabellen å sid. 10. För landsbyggden erhåller man sålunda — approximativt — 396,699 lärjungar i fasta skolor och 198,099 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 7,154 vid de fasta skolorna och 3,167 vid de flyttande. För städerna äro de motsvarande lärjungeantalen 89,916 och 83 samt de motsvarande lärareantalen 2,015 och 2. De motsvarande talen för hela riket finnas redan angifna å sid. 11. De resultat, som man på grund här af erhåller med afseende på förhållandet mellan antalen lärare och lärjungar, äro sammanställda i följande tabell.

Lärjungar i medeltal på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena.	Lands- byggd.	Städer.	Hela riket.
I fasta skolor	55	45	53
» flyttande »	63	42	63
» samtliga »	58	45	56

Att dessa tal endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmar förenade, är förut anmärkt å sid. 11.

Kap. 6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden.

Tab. 6 och 7.

Med afseende på lärarnes löneförmåner och de därtill af statsmedel utgående bidragen gällde under år 1888 med följande afvikelse samma allmänna bestämmelser, som under det föregående året (se berättelsen för år 1887, sid. 13). — Genom Kungl. kung. af d. 13 Juli 1887 om tillägg till kungörelsen angående lönetillskott af allmänna medel för lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor d. 5 Juni 1885 blef med afseende på statens bidrag till aflönande af lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, hvilket förut utgick med hälften af den kontanta aflönningen, förordnad att detsamma skulle under vissa villkor från och med år 1888 utgå med två tredjedelar af den kontanta aflönningen intill ett lönebelopp af högst 300 kronor. Statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen (husrum, vedbrand och kofoder eller ersättning därför oberäknade) uppgick således fortfarande till två tredjedelar för ordinarie och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, hvarvid lönen för de ordinarie skulle utgöra minst 600 kr. och för de extra ordinarie minst 500 samt statsbidraget vid förhöjning af lönen kunde för de förra ökas till 466 kr. 67 öre och för de sednare till 400 kronor. För biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor samt för lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor uppgick, såsom ofvan nämndes, statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen likaledes till två tredjedelar, hvarvid lönen skulle utgöra minst 200 kr. samt statsbidraget vid lörens förhöjning till 250 eller 300 kr. kunde ökas till respektive 166 kr. 67 öre eller 200 kronor. Beträffande slutligen lärare och lärarinnor vid småskolor uppgick statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen fortfarande till två tredjedelar, hvarvid om löner och statsbidrag gälla samma bestämmelser som i föregående punkt.

Innan den egentliga statistiska framställningen vidtager, må — under hänvisande för öfrigt till den utförligare framställningen rörande samma ämne i berättelsen för år 1882 (sid. 33) samt till hvad som i inledningen till berättelsen för 1885 och i d:o till d:o för 1886 yttrats om skoldistriktens skulder och donationer — nämnas, att de primäruppgifter, som ligga till grund för Tab. 6 och 7, ej ännu torde hafva all den grad af tillförlitlighet, som vore önskvärd, ehuru visserligen en högst betydlig mängd af svåra fel rättats med hjälp af det omfattande och ytterst tidsödande extra förarbete med granskning och skriftväxling, hvilket på angifna skäl i större omfattning företogs redan till utarbetandet af berättelsen för 1885 och sedan i mån af behof ständigt fortsatts. Särskildt är angående lån och derå gjorda afbetalningar att befara, att uppgifterna ännu i icke få fall äro oriktiga. Till följd häraf äro de å Tab. 6 och 7 såsom »Skuld vid årets slut» (kol. 9) och »Skuld vid årets början» (kol. 11) uppförda beloppen att

anse såsom minimivärden, hvilka måhända ligga temligen djupt under de verkliga, hvaremot de såsom »Öfriga utgifter» (kol. 15) uppförda beloppen kunna vara för höga, emedan därunder — i strid med tydliga föreskrifter — kapitalafbetalningar å skulder torde vara inräknade i åtskilliga primäruppgifter. Vidare är det sannolikt, att utgifterna »Till skollokaler och inventarier» (kol. 13) blifvit vid åtskilliga skoldistrikt för lågt upptagna. — De fel, som till följd af nu berörda oriktigheter kunna uppstå i Kreditsumman, måste naturligtvis motsvaras af dylika i Debet, och där särskildt under inkomstposten »Bidrag af skoldistriktet», hvilken sålunda blir för högt eller för lågt beräknad. Nu gjorda anmärkningar om vissa belopps osäkerhet böra ihågkommas på vederbörliga ställen i den följande statistiska framställningen.

Till en rätt uppfattning af flera bland kolumnrubrikerna i hit hörande tabellbilagor behövas vissa närmare upplysningar, som ej där kunnat få plats. Dessa upplysningar äro hufvudsakligen intet annat än delar af de »anvisningar», som åtfölja motsvarande afdelning af formuläret (Litt. B) för skolrådets uppgifter. Om dessa anvisningar, så till vida som de här äro behöfliga, hänföras till de respektive kolumnerna, så erhåller man följande öfversigt. Tillgångar vid årets början (kol. 2) och vid dess slut (kol. 17): »Här inräknas icke blott den kontanta behållningen i kassan, utan äfven fordringar, värdepapper samt kapitalvärdet å den skolväsendet tillhöriga fastighet eller del af fastighet, för hvilken särskild afkastning genom hyror, arrenden m. m. erhålles. Värdet af skolhus, hvaraf ingen hyra inflyter, inräknas icke.»

Inkomster: Räkter, arrenden o. d. (kol. 3): »Häri inräknas afkomst af donationer.»

Bidrag af skoldistrikt (kol. 4): »Här inräknas värdet af de naturaprestationer, som jemte bidragen till den egentliga lönen utgått till lärare och lärarinnor.» — Närmare om dessa naturaprestationer nämnes här nedan vid kol. 12.

Bidrag af staten (kol. 5): »Från de till distriktet utanordnade statsmedel få distriktets afgifter till folkskolelärnarnes pensionskassa icke i redovisningen afdragas.»

Öfriga inkomster (kol. 7): »Här inräknas under året mottagna gåfvor och donationer.» — Af denna föreskrift följer att under året mottagna donationer, så till vida som de fortfarande finnas i behåll och lemna afkastning, måste inräknas i tillgångarne vid årets slut och således äfven i tillgångarne under kommande år.

Utgifter för lärares och lärarinnors aflönning (kol. 12): »Det här införda beloppet måste [för hvarje skoldistrikt] vara lika med slutsumman» till den enligt formuläret Litt. B af skoldistriktet afgifna specifikationens öfver lärares och lärarinnors löneförmåner. — Denna specifikation upptager:

a) egentlig lön, b) lönetillökning för tjenstgöring öfver 8 månader (den »fortsatta undervisningen» oberäknad), c) ersättning för den »fortsatta undervisningen», d) ersättning för undervisning i slöjd, e) värdet af eller ersättning för bostad, f) d:o d:o för bränsle samt g) d:o d:o för kofoder. Naturaprestationer kunna således förekomma under e, f och g; men de förekomma därjemte äfven under a, ty för ordinarie lärare eller lärarinnor vid egentlig folkskola skall en del af den egentliga lönen utgå i spanumål¹⁾ och för öfriga lärare eller lärarinnor kan aflöningen utgå i penningar eller lefnadsmedel (hvaribland äfven fritt kosthåll). Däremot är det ej föreskrifvet att bland löneförmånerna inräkna värdet af planteringslanden, vare sig det åt läraren eller lärarinnan till brukning för eget behof af jordfrukter upplätta jordlandet eller den egentliga och för undervisningen afsedda skolträdgården.

Öfriga utgifter (kol. 15): »Här inräknas bland annat afgifter till folkskolelärarnes pensionsinrättning, kostnaden för skollokalerens eldning (icke kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor) samt räntebetalningar. Kapitalafbetalningar å skulder inräknas däremot här icke.»

Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet (kol. 18): »Här inräknas icke blott de under året för folkskole-

väsendet gjorda donationerna, utan äfven de förut befintliga. Donerad fastighet, som ej lemnar särskild till kassan ingående afkastning, inräknas icke.»

Beträffande särskildt donationer för skolväsendet må utöfver ofvanstående anvisning hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 35 o. 36) för närmare kännedom om de grundsatser, som hafva iakttagits vid bearbetningen af primäruppgifterna.

En jemföraende öfversigt af vissa hit hörande rikssummor för åren 1884—1888 lemnas af nedanstående tabell.

De medel, som utgått af landsting och hushållningssällskap, hafva till aldra största delen — om icke uteslutande — afsett befrämjande af slöjdundervisningen. De medel åter, som utgått af »andra skoldistrikt», afse de — åtminstone så vidt primäruppgifterna utvisa — ytterst få fall, då ett skoldistrikt erhållit ersättning från ett angränsande distrikt för barn från det sednare distriktet, hvilka undervisats i skola, tillhörande det förra, eller då två angränsande distrikt rent af förenat sig om att gemensamt bestrida utgifterna för en skola, som genom sitt läge är användbar för dem båda. De dubbelräkningar, som härigenom måste uppstå, äro så obetydliga, att de ej förtjena att vidare uppmärksammas i denna berättelse.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
Debet.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Tillgångar vid årets början	5,441,707	5,849,815	5,783,933	5,810,186	6,074,728
Inkomster:					
Räntor, arrenden o. d.	288,146	302,960	291,406	298,151	292,347
Bidrag af skoldistrikt	6,816,528	7,339,765	7,518,145	7,512,091	7,502,202
» » staten	3,099,850	3,206,957	3,315,993	3,691,084	3,837,504
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	88,832	76,123	84,569	87,612	89,718
Öfriga inkomster	396,586	285,467	324,767	469,434	554,270
Skuld vid årets slut	4,407,864	7,231,699	8,517,224	8,820,189	9,453,519
Summa	20,569,513	24,296,786	25,836,037	26,688,747	27,804,288
Kredit.					
Skuld vid årets början	4,019,742	6,953,016	8,018,650	8,888,650	8,861,015
Utgifter:					
Till lärares och lärarinnors aflöning	7,525,101	7,825,682	8,041,130	8,293,763	8,505,249
» skollokaler och inventarier	1,929,751	1,920,596	2,148,214	1,637,125	2,236,834
» undervisningsmateriel	251,890	240,700	234,105	220,141	215,540
Öfriga utgifter	1,384,390	1,522,860	1,797,801	1,643,701	1,692,405
Tillgångar vid årets slut	5,528,639	5,833,932	5,596,137	6,005,367	6,292,245
Summa	20,569,513	24,296,786	25,836,037	26,688,747	27,804,288
Behållning (öfverskott af »Tillgångar» öfver »Skulder») eller brist (tvärtom) vid årets slut	1,120,775	— 1,401,767	— 2,921,087	— 2,814,822	— 3,160,274
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet	3,603,632	3,869,470	3,693,984	3,905,745	4,081,122

¹⁾ Enligt Kungl. kungörelsen af den 5 Juni 1885 skall läraren (lärarinnan), »åtnjuta i årlig lön dels 50 kubikfot 4 kannor (13 hektoliter 18⁹ 68 liter) spannmål in natura, hälften i råg och hälften i det eller de andra sädeslag, i hvilka kronotonden inom orten utgår, dels ock penningar till så stort belopp, att hela lönen, inberäknadt spannmålets värde efter länets markgång för året (Litt. A) uppgår

till minst 600 kronor.» — Därsammastädes är äfven föreskrifvet (jfr ofvan under g), att åt ordinarie lärare (lärarinnor) i folkskola »bör anskaffas sommarbete och vinterfoder för en ko eller ock, där hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden därför möter, minst värdet af 31 kubikfot 5 kannor (8 hektoliter 24³ 65 liter) spannmål af förenämnda sädeslag i ersättning lemnas.»

Om man med afseende på tillgångar och skulder jemför de båda sista åren i föregående tabell, finner man, att uppgifterna äro stridiga. För slutet af år 1887 äro nemligen tillgångarne upptagna till 6,005,367 kr., men för början af år 1888 till 6,074,728; likaså är skulden upptagen till 8,820,189 kr. vid slutet af år 1887, men till 8,861,015 vid början af år 1888. Detta beror till någon del på sådana stridigheter i primäruppgifterna, som ej kunnat vid bearbetningen rättas. Men utom den nu, liksom i flera föregående berättelser, påpekade anledningen därtill, att öfverensstämmelse icke eger rum mellan belopp, som egentligen borde vara utan förändring öfverförda från det ena årets slut till det följande årets början, tillkommer denna gång, likasom de två närmast föregående, med afseende på skuldbeloppen en vida väsentligare anledning, nemligen den ofvan (sid. 13) omförmälda särskilda undersökningen rörande skoldistriktens skulder. I de därigenom vunna upplysningarna och rättelserna har man utan tvifvel att nästan helt och hållet söka anledningen därtill, att skuldsumman från 1887 års slut till 1888 års början företer en skenbar tillökning af 40,826 kr. ($\frac{1}{2}$ %). Men denna nu påpekade stridighet är likväl obetydlig i jemförelse med de motsvarande vid

öfvergången från 1884 till 1885 och från 1885 till 1886, hvilket förhållande torde böra anses som ett bevis därpå, att primäruppgifterna förbättrats. — Bristen vid slutet af år 1887 är i föregående tabell beräknad till 2,814,822 kr.; men den minskas till 2,786,287 kr., om man till grund för beräkningen lägger tillgångar och skuld vid 1888 års början. Beloppet af donationer företer vid jemförelse mellan slutet af 1887 och slutet af 1888 en tillökning af 178,377 kr., hvilken till en del endast är skenbar och beroende därpå, att genom förut omförmälda särskilda undersökning noggrannare kännedom vunnits om donationerna.

De i föregående tabell upptagna statsbidragen innefatta tre skilda poster, nemligen det allmänna lönetillskottet åt lärare och lärarinnor, lönetillskott för den fortsatta undervisningen och bidrag för undervisning i slöjd. Å Tab. 6 finner man likväl ej skilda uppgifter om dessa posters storlek, utan endast deras summa (kol. 5); men fördelningen kan lätt verkställas. De båda sednare posterna erhållas nemligen ur de källor, som angifvits med afseende på kol. 8—15 i texttabellen å sid. 4 här ofvan, hvarefter man lätt beräknar den första posten och erhåller följande öfversigt.

Fördelning af statsbidraget.	1884.	1885.	1886.	1887.	1888.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Allmänna lönetillskottet m. m. åt lärare och lärarinnor	3,016,717	3,111,455	3,207,998	3,571,583	3,705,181
Lönetillskott för den fortsatta undervisningen	39,525	41,550	43,625	45,200	47,025
Bidrag för undervisning i slöjd	43,608	53,952	64,370	74,301	85,298
Summa	3,099,850	3,206,957	3,315,993	3,691,084	3,837,504

Det allmänna lönetillskottet för år 1888 uppgår sålunda enligt de från skoldistriktet insända primäruppgifterna till 3,705,181 kr.; men det må nämnas, att detsamma enligt de uppgifter därom, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och från länens landtränterier, uppgick till 3,687,566 kr., således till 17,615 kr. mindre. I anledning af denna skiljaktighet må erinras om åtskilliga förhållanden, som vålla, att full öfverensstämmelse ej kan väntas mellan de summor, som erhållas på de båda olika vägarne. För det första kan det inträffa, att ett för ett visst år utgående lönetillskott, hvilket af någon orsak utbetalas först under det följande året, blir af skoldistriktet och landtränteriet påfördt olika års räkenskaper. Men för det andra bör, om ingen olikhet förefinnes i nyss berörda hänseende, summan, som erhålles på den förra vägen vara större än den, som erhålles på den sednare, emedan i den förra summan, men ej i den sednare, böra äfven vara inräknade några smärre belopp, som utgå af tre mindre anslag, för hvilka finnes närmare redogjort längre fram i detta kapitel, nemligen anslagen »Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar», »Till Lappmarks ecklesiastikverk» samt »Till pedagogier och folkskolor». — Till-

växten från 1887 till 1888 i allmänna lönetillskottet beror dels på förökningen i lärareantalet (jfr sid. 6), dels på förändrade grunder för utgåendet af statsbidragen till aflönande af lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor (jfr sid. 13). Med afseende på det allmänna lönetillskottet må slutligen nämnas, att antalet af ordinarie folkskolelärare och lärarinnor, för hvilka utbetalts lönetillskott af 466 kr. 67 öre för år, motsvarande en kontant aflöning af minst 700 kr., enligt de på den sednare vägen erhållna uppgifterna år 1888 uppgick till 3,448, således till 69 % af hela antalet, 5,027 (se Tab. 2), af ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna. Men bland sistnämnda hela antal finnas naturligtvis ganska många med tjänsteålder understigande fem år. Äfven bör ihågkommas, att (åtminstone i städerna) ganska många lärare och lärarinnor med tjänsteålder under fem år hade lön af 700 kr. eller däröfver, ehuru för dem statens lönetillskott naturligtvis beräknades efter lön af 600. — Om lönetillskottet för den fortsatta undervisningen år 1888, 47,025 kr., tänkes lika fördeladt på de 759 »fortsättningsskolor», som däraf kommit i åtnjutande (se sid. 4), så får man 62 kr. på hvarje Sammanhålles detta resultat med bestämmelserna (se berättelsen för år 1882, sid. 32) angående statsbidragets varie-

rande storlek, 25, 50 eller 75 kr., allt efter som af de sex undervisningsveckorna¹⁾ två, fyra eller alla sex varit förlagda utom folkskolans ordinarie undervisningstid, så finner man att i medeltal nära 5 af samtliga 6 undervisningsveckor varit sålunda förlagda. Härvid är dock att märka, att om man skiljer på landsbyggd och städer (jfr tabellen å sid. 4), så blir förhållandet något mindre fördelaktigt på landsbygden. Till hvar och en af de 126 fortsättnings-skolorna i städerna, hade nemligen lönetillskottet utgått med 75 kr. med undantag endast för 4, som fått efter 50 kr., och 3, som fått efter 25. På landsbyggdens 633 fortsättningskolor, bland hvilka 324 fått lönetillskott med 75 kr., 232 med 50 kr. och 77 med 25 kr., komma således 37,825 kr., eller i medeltal 60 kr. på hvarje. — För undervisning i slöjd utdelades statsbidrag till 1,148 slöjdskolor. Bidraget utgick med 75 kr. för hvardera till 1,129 af dessa skolor och med följande lägre belopp till 19, hvarest undervisningen i slöjd fortgick endast under motsvarande mindre delar af läsåret, nemligen med 56 kr. 28 öre till 1, med 42 kr. 16 öre till 3, med 37 kr. 50 öre till 4, med 34 kr. till 1, med 32 kr. 81 öre till 1, med 30 kr. 79 öre till 1, med 28 kr. 13 öre till 1, med 28 kr. till 2, med 27 kr. till 2, med 21 kr. till 1, med 18 kr. 75 öre till 1 och med 15 kr. till 1.

Under »Öfriga utgifter» äro i tabellen å sid. 14 innefattade två poster, som förtjena att särskildt omnämnas, nemligen afgifter till folkskolelärares pensionsinrättning och räntebetalningar. — Pensionsavgifterna, som skola erläggas för hvarje läraretjänst vid högre folkskola och hvarje ordinarie läraretjänst vid egentlig folkskola och ej få afräknas å lönerna, uppgingo år 1888 till 193,774 kr. enligt den till Kungl. Maj:t af direktionen för pensionsinrättningen afgifna berättelsen. Om man förutsätter, att skulderna äro rätt uppgifna (jfr dock ofvan sid. 13 och 15), och beräknar räntan efter 5 % af skulden vid årets början, så uppgår för år 1888 hela räntebeloppet till 443,051 kronor.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbyggd och städer.

En öfversigt i vissa hänseenden för de särskilda länen år 1888 lemnas af den å denna sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas.

I kol. 2 och 3 finner man i absoluta tal och procent, för huru många ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna lönetillskott af statsmedel utgått med 466 kr. 67 öre för år, motsvarande kontant aflönning af minst 700 kronor. Talen i kol. 2 äro erhållna ur de uppgifter om allmänna lönetillskottet, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och länens landrätter, hvarefter talen i kol. 3 erhållits genom jämförelse med talen i kol. 20 och 21 af Tab. 2. — De för talen i

¹⁾ Redan genom K. kung. d. 11 Sept. 1877 angående anslag för lärares aflönning vid fortsättningskolor upptäcktes den grundsatsen, att i städerna den fortsatta undervisningen lämpligast meddelas i aftonskola, hvarvid lärotimmarnes antal skulle uppgå till minst 180, och genom K. kung. den 29 April 1886 om ändring i nyssnämnda kungörelse medgafs att fortsättningskolan finge under vissa villkor ordnas såsom aftonskola äfven på landet.

1	2		3	4	5		6	7	8
	Län.				Hela utgiftsbeloppet i medeltal på				
	Ordinarie folkskolelärare (lärarinnor) för hvilka lönetillskott utgätt efter kontant lön af 700 kr. för år.			Utgifter till skollokaler, inventarier och undervisningsmateriel i medeltal för hvarje skola.	hvarje barn i allmänna folkskolorna.		Behållning (+) eller brist (-) vid årets slut		Beloppet vid årets slut af donationer för skolasäsendet
	Antal.	%.			hvarje person af folkmängden.			i medeltal på hvarje skoldistrikt.	
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stockholms stad..	205	69	63,957	670	8787	-	1,471,357	157,691	
Stockholms län	108	64	205	293	2244	-	1,738	1,840	
Uppsala »	112	77	237	300	2335	-	1,884	2,762	
Södermanlands »	121	58	152	264	1802	+	1,706	4,990	
Östergötlands »	212	65	103	260	1937	-	1,549	2,906	
Jönköpings »	134	70	96	189	1301	-	276	1,066	
Kronobergs »	88	68	88	141	875	+	1,369	940	
Kalmar »	129	58	93	175	1143	-	1,446	828	
Gottlands »	62	68	148	275	2073	-	75	221	
Blekinge »	73	66	120	173	1183	-	2,345	1,090	
Kristianstads »	214	75	231	297	1811	-	1,241	955	
Malmöhus »	381	74	289	378	2348	-	3,695	603	
Hallands »	103	78	175	226	1481	-	1,106	1,328	
Göts o. Bohus »	174	62	432	323	2366	+	262	1,741	
Elfsborgs »	193	70	105	189	1276	+	8	1,073	
Skaraborgs »	210	78	123	205	1398	+	373	1,348	
Vermlands »	226	76	108	214	1298	+	845	1,949	
Örebro »	185	79	138	274	1711	+	14	3,818	
Vestmanlands »	111	70	192	291	2040	-	2,186	2,230	
Kopparbergs »	142	66	118	269	1715	-	2,733	2,593	
Gefleborgs »	102	49	259	294	2073	-	1,551	4,014	
Vesternorrlands »	77	62	234	189	1408	+	2,277	2,019	
Jemtlands »	46	75	240	224	1501	+	1,455	916	
Vesterbottens »	22	58	65	120	837	+	4,146	1,538	
Norrbottnens »	18	41	82	148	1126	-	608	167	
Hela riket år 1888	3,448	69	236	267	1847	-	1,330	1,719	
» » » 1887	3,293	68	181	249	1720	-	1,187	1,647	
» » » 1886	3,174	67	237	269	1803	-	1,234	1,561	
» » » 1885	2,999	64	216	246	1716	-	592	1,635	
» » » 1884	2,793	61	210	237	1648	+	474	1,524	
» » » 1883			195	222	1565	+	699	1,568	
» » » 1882			177	212	1510	+	704	1,507	

kol. 7 behöfliga dividenderna äro erhållna genom beräkning af skillnaden mellan talen i kol. 9 och 17 af Tab. 6.

Beträffande de för Stockholms stad i kol. 2 och 3 stående talen må hänvisas till det, som här ofvan (sid. 15) yttrats om motsvarande tal för hela riket. Hade procenten beräknats med hänsyn endast till dem, som hade en tjänste-

ålder af minst fem år, så lider det intet tvifvel, att procenten stigit till fullt 100, då i sjelfva verket väl för *alla* (ordinarie) lärare och lärarinnor i Stockholm lönerna fullt motsvara kontant lön af 700 kr. jemte öfriga i folkskolestadgan bestämda löneförmåner. Med afseende på uppgiften om Stockholms stad i kol. 4 må erinras därom, att antalet skolor därstädes räknats endast till 10. Hade antalet skolor räknats lika med antalet skolhus, således 37, så hade man i stället i kol. 4 fått 17,286 kronor. Tänkes åter organisationen vara sådan, att vid den därstädes anordnade 7-åriga skolkursen hvarje grupp af klasserna 1—7 utgjort en skola, och man under sådan förutsättning beräknar skolornas antal till $\frac{1}{7}$ af antalet lärare i läseämnena, således till 68, så sjunker beloppet i kol. 4 till 9,405 kr., men är således fortfarande likväl vida högre än för något af länen. — Af kol. 5 och 6 ser man, att Stockholms stad, då hela utgiftsbeloppet delas på hvarje person af folk-mängden, visserligen kommer i första rummet samt med respektive 77 och 107 % öfverskjuter Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, som komma närmast, men att däremot vid fördelning på hvarje folkskolebarn Stockholm står främst med närmare fyra gånger så stort belopp som Göteborgs och Bohus län, hvilket kommer närmast. Detta sammanhänger med det förut påvisade förhållandet, att Stockholms stad har mycket lågt procenttal för barn i allmänna folkskolor (se tabellen å sid. 10), i förening därmed att antalet barn i skolåldern är där jämförelsevis vida lägre än i något af länen (jfr kol. 3 å Tab. 2 och kol. 25 å Tab. 4). — Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad i kol. 7 och 8 må erinras därom, att Stockholm utgör ett enda skoldistrikt. — För öfrigt må med afseende på sättet för erhållande af de ekonomiska uppgifterna för Stockholms stad — både de för kol. 4—8 i föregående tabell behöfliga och de öfriga — hänvisas till berättelsen för år 1887, sid. 17.

Om man nu inskränker jämförelsen till de egentliga länen, så finner man i kol. 3 — vid hvilken för öfrigt må erinras om det, som här ofvan yttrats om motsvarande tal för hela riket — en ganska stor öfverensstämmelse för de flesta länen. Större afvikelser förete Örebro, Hallands, Skaraborgs, Uppsala och Vermlands län med höga tal samt Norrbottens, Gefleborgs, Vesterbottens, Kalmar och Södermanlands med låga. — I kol. 4 finner man de högsta beloppen för Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län samt de lägsta för Vesterbottens, Norrbottens och Kronobergs län. — Vesterbottens län har det lägsta beloppet både i kol. 5 och i kol. 6, medan Kronobergs län i båda kolumnerna kommer närmast. Det högsta beloppet i kol. 5 träffar man, såsom redan anmärkts, vid Malmöhus län samt i kol. 6 vid Göteborgs och Bohus län; närmast komma Göteborgs och Bohus län i kol. 5 och Malmöhus län i kol. 6. — Med afseende på beloppen i kol. 7 och 8 innehar Vesterbottens län främsta rummet på förra stället och Södermanlands på sednare stället. Att i kol. 7 beloppet är negativt beror (jfr Tab. 7) vid Stockholms, Uppsala, Kalmar, Gottlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Vestmanlands och Kopparbergs län på öfverskjutande skulder både å lands-

byggheten och i städerna, vid Östergötlands, Jönköpings, Gefleborgs och Norrbottens på sådana i städerna samt vid Kristianstads på sådana å landsbyggheten. Slutligen må nämnas, att man detta år finner negativa belopp vid 14 län mot 15 år 1887, i det att Örebro län utgått ur deras antal.

Förhållandet i vissa hänseenden mellan landsbyggd och städer utvisas af följande tabell.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Debet.			
Tillgångar vid årets början	24.7	16.6	21.8
Inkomster:			
Räntor, arrenden o. d.	1.2	0.8	1.1
Bidrag af skoldistriktet	27.1	26.8	27.0
» » staten	17.2	7.4	13.8
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	0.4	0.1	0.3
Öfriga inkomster	1.9	2.2	2.0
Skuld vid årets slut	27.6	46.1	34.0
Summa	100	100	100
Kredit.			
Skuld vid årets början	27.0	41.1	31.9
Utgifter:			
Till lärarens och lärarinnors aflöning	34.7	22.9	30.6
» skollokaler och inventarier	7.1	9.8	8.0
» undervisningsmateriel	0.9	0.6	0.8
Öfriga utgifter	5.3	7.5	6.1
Tillgångar vid årets slut	25.6	18.1	22.6
Summa	100	100	100
Brist (öfverskott af »Skuld» öfver »Tillgångar») vid årets slut i medeltal på hvarje skoldistrikt	Kr. 199	Kr. 30,053	Kr. 1,330
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet i medeltal på hvarje skoldistrikt ...	1,252	13,577	1,719

I förra berättelsen (sid. 18) redogjordes för det antal skoldistrikt, som under år 1887 gjort bruk af den med år 1883 upphörda rättigheten att uppbära afgift (högst 50 öre) för de barn, hvilka begagna folkskolan. Äfven under 1888 har skolgångsavgift uppburits i temligen många skoldistrikt, ehuru deras antal är mindre än det föregående året.

Man finner af skoldistriktens primäruppgifter, att storleken på skolgångsavgiften eller på annan i dess ställe uppburen olaglig afgift (se följande sida) varit ganska vexlande, hvarjemte dessa avgifter, som i allmänhet utgått med ett enda bestämdt belopp, i ett par fall rört sig mellan en lägre och en högre gräns. Då det skulle leda till allt för stor vidlyftighet att tabellariskt redogöra för alla dessa olikheter, äro beloppen för 1888 å följande tabell sammanförda i tre hufvudgrupper efter storleken af de fixa eller maximibeloppen. Med tillägg därjämte för jämförelsens skull af en

kolumn med summarisk uppgift för år 1887 erhåller man följande tabell, vid hvars utarbetande iakttagits att den uppgifna skolgångsavgiften alltid ansetts afse hela året.

L ä n.	Hela antalet skoldistrikt år 1888.	Antal skol- distrikt, där skolgångsavgift eller dylikt uppburits		Antal skoldistrikt där avgiften (respektive: dess högsta belopp) år 1888 utgjort		
		år 1887.	år 1888.	mindre än 50 öre.	50 öre.	mer än 50 öre.
Stockholms stad.....	1	—	—	—	—	—
Stockholms län.....	113	6	4	—	3	1
Uppsala ».....	86	—	—	—	—	—
Södermanlands ».....	91	1	1	1	—	—
Östergötlands ».....	151	2	1	—	1	—
Jönköpings ».....	129	2	2	2	—	—
Kronobergs ».....	80	1	1	1	—	—
Kalmar ».....	105	5	4	2	1	1
Gottlands ».....	84	3	2	—	2	—
Blekinge ».....	41	—	—	—	—	—
Kristianstads ».....	146	2	2	—	1	1
Malmöhus ».....	248	—	1	—	—	1
Hallands ».....	90	2	2	—	—	2
Göteborgs o. Bohus ».....	94	1	1	1	—	—
Elfsborgs ».....	200	5	3	3	—	—
Skaraborgs ».....	217	1	—	—	—	—
Vermlands ».....	91	—	—	—	—	—
Örebro ».....	61	—	—	—	—	—
Vestmanlands ».....	72	—	2	—	—	2
Kopparbergs ».....	53	—	—	—	—	—
Gefleborgs ».....	52	—	2	—	1	1
Vesternorrlands ».....	67	1	—	—	—	—
Jemtlands ».....	56	7	5	1	—	4
Vesterbottens ».....	25	—	—	—	—	—
Norrbottens ».....	23	1	1	—	—	1
Hela riket år 1888	2,376		34	11	9	14
» » » 1887	2,371		40	17	11	12
» » » 1886	2,368		53	19	22	12
» » » 1885	2,367		74	26	38	10
» » » 1884	2,365		335	94	211	30
» » » 1883	2,360		1,047	260	706	81

Tabellen utvisar, att skolgångsavgifter eller dylikt uppburits i 16 län. Alla de 34 skoldistrikt, där sådan avgift uppburits, tillhöra landsbyggen. Den lägsta gruppen i föregående tabell omfattar — möjligen med ett undantag — endast sådana skoldistrikt, där avgiften varit af en enda bestämd storlek, nämligen 1 skoldistrikt med 10 öres avgift, 7 med 25, 1 med 30 (»för hvarje matlag») och 1 med 37 öres avgift (inskrifningsavgift), hvarjemte hit räknats 1

distrikt, där endast inskrifningsavgifternas summa uppgifvits. I den mellersta gruppen ingå 6 distrikt med fixt och för alla lika belopp (vid ett af dem inskrifningsavgift), 1 med en avgift (»i stället för skolgångsavgift») å 25 öre af torpare och 50 öre af hemmansegare, 1 med 50 öre »af hvarje torpare för matlag» samt 1 med 50 öre »för hvarje utanvidsmatlag». Den högsta gruppen omfattar 2 distrikt med 75 öre, 1 med 1 kr. (inskrifningsavgift), 1 med 36 öre »af torpare m. fl.» och 63 öre »för hvarje rök», 1 med 75 öre »af torpare för matlag», 1 med 86 öre »för hvarje matlag eller rök», 2 med 1 kr. »för hvarje matlag», 1 med 1 kr. af hvarje torpare i st. för vedhuggning, 1 med 1 kr. 50 öre »för hvarje matlag», 1 med 2 kr. 50 öre »af hvarje matlag bland — — — bruks underhafvande i byarne» och 1 med 6 kr. 83 öre »för hvarje rök», hvarjemte hit räknats 1 distrikt, där »ved huggits efter matlag af bönder och torpare», samt 1, hvarest uppgifvits att »hemmansrök erlagges». — Det bör anmärkas, att både om de egentliga skolgångsavgifterna och om inskrifningsavgifterna gäller antagligen utan undantag att de obemedlade varit därifrån befriade, ty uppgiften om avgiftens storlek är städse åtföljd af tillägget »för hvarje betalande skolbarn» eller dylikt.

Af ofvanstående specifikation framgår att i tabellen inräknats de fall, då distriktet upptagit inskrifningsavgift, hvilken kan betraktas såsom en skolgångsavgift för första året, äfvensom de fall, då avgift uppburits för matlag eller rök eller efter annan dylik grund. Härvid må erinras därom, att enligt den allmänna åsigten äro matlag och rök liktydiga, hvilket likväl, såsom af berättelsen för år 1886 (sid. 21) framgår, ej alltid torde vara förhållandet. — Då det kan vara af intresse att veta, huru de i tabellen upptagna 34 distrikten förhållit sig med afseende på den personliga folkskoleavgiften, hvilken det är medgifvet att upptaga af hvar och en, som erlägger mantalspenningar, men hvilken icke får sättas högre än till 50 öre för hvarje skattskyldig af mankon och utgöres af kvinna med hälften af det belopp, som erlägges af man, så må nämnas att 27 af dem hafva i detta hänseende lagligen och 7 olagligen förfarit. Till den förra gruppen höra 1 distrikt med ingen sådan avgift, 22 med avgift af 50 öre för man och 25 öre för kvinna, 1 med 40 för man och 20 för kvinna och 3 med 30 för man och 15 för kvinna. Till den sednare gruppen höra 1 med 84 öre för man och 50 öre för kvinna, 1 med respektive 50 öre och 20 öre, 1 med 50, 1 med 25, 1 med 20 och 2 med 19 öre för båda.

Redan af föregående tabell framgår att distrikt finnas, hvilka upptagit där inräknad avgift under 1888, men icke gjort det 1887 eller åtminstone icke då därom lemnat någon uppgift. Naturligtvis är det äfven möjligt, att månget distrikt utan att därom nämna något upptagit avgift af hithörande slag äfven under 1888.

I tabellen hafva ej inräknats 2 distrikt, där skolgångsavgifter upptagits för barn från främmande distrikt, och ej heller 2, hvarest bland inkomsterna uppförts »gåfvor af förmögna skolbarn».

Såsom tillägg till föregående framställning af de ekonomiska förhållandena lemnas här en förteckning öfver hitörande anslag enligt riksstaten för 1888.

Under åttonde hufvudtitteln och »Folkundervisningen» upptagas å ordinarie stat:

	Kronor.
1) Seminarier för folkskolelärares bildande	285,925
2) Stipendier för seminarie-elever	75,000
3) Arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer.....	95,000
4) Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor...	15,000
5) Understöd åt högre folkskolor.....	20,000
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	490,925
6) Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>	12,000
7) Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	3,193,000
8) Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	40,000
9) Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, <i>förslagsanslag</i>	30,000
10) Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	25,000
Summa	3,790,925.

Alla dessa anslag funnos äfven i riksstaten för 1887 på ordinarie stat; men två af dem blefvo — i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, ehuru i en punkt med någon nedsättning i det äskade beloppet — i riksstaten för 1888 förhöjda, nemligen det 1:a, som för lärare och lärarinnors vid folkskolelärareseminarierna uppflyttning, enligt gällande bestämmelser, i högre lönegrad ökades med 1,700 kr. och för anordnande af undervisning i slöjd vid tre folkskolelärareseminarier med 4,500 (i st. för de af Kungl. Maj:t för detta ändamål äskade 6,000), samt det 7:e, som för höjande af statens bidrag till aflönning åt lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor (jfr här ofvan sid. 13) ökades med 48,000 kronor. Hela tillökningen på ordinarie stat utgjorde således 54,200 kronor.

Det 4:e anslaget är afsedt »dels för att understödja utarbetandet af tjenliga läroböcker, dels för anskaffande af tjenlig undervisningsmateriel i öfrigt, såsom kartor, glober, modeller, hjälpmedel för åskådningsundervisningen m. m.»; medelst detta anslag kunna seminarierna kostnadsfritt samt folkskolor, folkhögskolor och högre folkskolor till nedsatt pris erhålla sålunda anskaffad materiel. Cirkulär med förteckning på undervisningsmaterialet utfärdades från Ecklesiastik-departementet under den 31 December 1887.

Af det 6:e anslaget användes under 1888 såsom bidrag till skollärares aflönning 2,100 kr.; för öfrigt bestredos däraf omkostnaderna för ett finskt småskolelärareseminarium, för stipendier åt seminarie-elever, för undervisningsmateriel och för böcker, m. m.

Enligt Statskontorets räkenskaper utvisa de 5 första anslagen vid början af år 1888 en brist af 11,470 kr. 39 öre,

hvilken vid årets slut vuxit till 14,464 kr. 20 öre. Å de 5 sednare anslagen uppkom under året en brist, som i Statskontorets af trycket utgifna »Kapital-konto till rikshufvudboken för år 1888» är uppförd med 595,073 kr. 99 öre.

Under åttonde hufvudtitteln och å ordinarie stat finnas ännu två anslag, som bära här omnämnas, nemligen *förslagsanslaget* till »Lappmarks ecklesiastikverk» och anslaget till »Pedagogier och folkskolor».

Det förra anslaget var i riksstaten för 1888 — likasom för 1887 — uppfördt med 55,000 kronor, hvarå enligt nämnda Kapital-konto under året uppkom en besparing af 1,508 kr. 47 öre. Af detta anslag användes omkring 10,600 kr. till aflönning af skolmästare, skollärare och kateketer; för öfrigt bestredos däraf bland annat omkostnaderna för ett lappskt småskolelärareseminarium, för stipendier åt seminarie-elever samt för underhåll och inackordering af lappska skolbarn.

Det sednare anslaget, hvarom närmare finnes meddeladt i »Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåret 1876—77» (sid. 191), och som i riksstaten för 1887 upptogs till 67,732 kr., men i riksstaten för 1888 enligt Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning minskades till 64,657 kr.¹⁾ afser till aldra största delen de s. k. egentliga pedagogierna, för hvilka redogöres i sammanhang med allmänna läroverken. Det innefattar dels 62,547 kr. såsom »Anvisning i kontant», dels 2,110 såsom »Indelning och därmed jemförlig anvisning på *förslag*». De under det förra beloppet upptagna medel, som afse folkundervisningen, utgöras dels af 4,500 kr. till Sällskapet för Folkundervisningens [f. d. Vexelundervisningens] befrämjande, dels af ett antal smärre poster å tillsammans 535 kr. 56 öre till åtskilliga folkskolor (hvaribland ett par af gammalt benämns pedagogier). Det sednare beloppet afser endast folkundervisningen.

Riksstaten för 1888 upptager vidare under åttonde hufvudtitteln såsom extra ordinarie anslag till »Folkundervisningen»:

	Kronor.
1) För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arvoden åt teckningslärare för extra tjenstgöring och extra arvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300
2) Till anordnande af undervisning i slöjd vid tre folkskolelärareseminarier	5,000
3) Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel.....	15,000
Summa	53,300.

Det 1:a och det 3:e af dessa extra ordinarie anslag voro i riksstaten för 1887 uppförda till enahanda belopp (se berättelsen för år 1887, sid. 19 o. 20) och beviljades i öfverens-

¹⁾ Denna minskning faller med 3,000 kr. på »Indelning och därmed jemförlig anvisning, på *förslag*: ersättningar» och med 75 kr. på »Anvisning i kontant» och afser uteslutande folkundervisningen.

stämme med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar. Det 2:a anslaget, som likaledes beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, återfinnes ej i riksstaten för 1887, hvarest däremot ingick ett nu ej förekommande anslag af 35,000 kronor.

Då den ordinarie staten, såsom ofvan anmärkts, ökades med 54,200 kr., men den extra ordinarie minskades med 30,000, förete således för år 1888 de på ordinarie och extra ordinarie stat uppförda anslagen tillsammans en tillökning af 24,200 kronor.

Slutligen äro att omnämna två ordinarie anslag, som äro uppförda å riksstaten för 1888 under nionde hufvudtitteln, nemligen:

	Kronor.
1) Bidrag till folkskolelärares pensionering.....	356,500
2) Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa	63,500
Summa	420,000.

Båda dessa anslag funnos i riksstaten för 1887 på ordinarie stat och till samma belopp.

Framställningen af de ekonomiska förhållandena är egentligen härmed afslutad; men då vissa af dessa äfven äro behandlade i en annan gren af den officiella statistiken, nemligen i Statistiska Centralbyråns berättelse om kommunernas fattigvård och finanser för år 1888, måste det naturligtvis vara af intresse att äfven för detta år, likasom för de föregående, med hvarandra jemföra uppgifterna i sagde berättelse och i den nu offentliggjorda. Om de sålunda på två olika vägar erhållna uppgifterna öfverensstämma, så har man däri ett värderikt bevis på deras pålitlighet. I motsatt fall åter bör undersökas, hvarpå stridigheten kan bero, för den händelse att den icke är endast skenbar.

Jemförelsepunkterna mellan de båda berättelserna äro icke så många, som man skulle kunna förmoda. Detta beror till en stor del därpå, att i denna berättelse endast afses den del af kyrkostämmas räkenskaper, som hör under skolrådet, hvaremot i Statistiska Centralbyråns berättelse äfven afses den del, som hör under kyrkorådet. I sig sjelft skulle detta visserligen ej behöfva hindra jemförelsen, om nemligen kyrkans och skolans räkenskaper, hvilka väl i allmänhet föras skilda, äfven vore skilda i sistnämnda berättelse. Men de primäruppgifter, som i berörda hänseenden ligga till grund för densamma, utgöras icke af särskilda sammandrag för kyrkorådets och för skolrådets räkenskaper, utan hufvudsakligen af sammanarbetade sammandrag af kyrkostämmas räkenskaper. Till följd häraf kan en jemförelse endast förekomma vid de fall, där i Statistiska Centralbyråns berättelse kyrkans och skolans medel äro skilda. — För korthetens skull är i det följande Statistiska Centralbyråns berättelse betecknad med S-C och denna berättelse med E-D.

Hvad då först statsbidragen till folkskolorna beträffar, så utgöra dessa enligt S-C för landsbyggd, köpingar och

1 stad¹⁾ 3,093,205 kr. och för 91 städer 718,415, eller tillsammans 3,811,620. Enligt E-D åter utgöra dessa bidrag för landsbyggd, köpingar och 4 städer (jfr sid. 2) 3,125,508 kr. och för 88 städer 711,996, eller tillsammans 3,837,504. Den lilla skillnaden för hela riket (mindre än 1 %) kan bero därpå, att möjligen i en del af de till Statistiska Centralbyrån insända primäruppgifterna afgifterna till folkskolelärares pensionskassa afdragits från statsbidraget, hvilket fel bör vara förebyggt vid de till Ecklesiastik-departementet insända genom den i detta hänseende lemnade särskilda föreskrift (jfr sid. 13). Vid full likhet i berörda afseende mellan de båda slagen af primäruppgifter vore tvärtom att vänta, att det totala beloppet blefve större enligt S-C, emedan där statsbidragen till *högre folkskolor* torde vara inräknade. De skiljaktigheter, som man med afseende på de särskilda länens landsbyggd finner vid jemförelse mellan S-C och E-D, bero till en del på oregelbundenheterna i rikets indelningar. De skiljaktigheter, som man med afseende på särskilda städer finner vid sådan jemförelse, bero i åtskilliga fall därpå, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda, såsom utgörande särskilda skoldistrikt.

Utgifterna för folkskolan äro i S-C delade i 3 poster, nemligen »hus och inventarierna», »aflöning» och »öfriga». Den första, som fullkomligt motsvarar kol. 13 å Tab. 6 och 7 i E-D, upptager för landsbyggd, köpingar och 1 stad 1,243,303 kr. och för 91 städer 1,286,201, eller tillsammans 2,529,504. Enligt E-D åter utgör denna post för landsbyggd, köpingar och 4 städer 1,289,292 kr. och för 88 städer 947,542, eller tillsammans 2,236,834. Skillnaden för hela riket är således icke obetydlig, i det att beloppet enligt S-C öfverskjuter beloppet enligt E-D med 292,670 kr. (13 %). Anledningarna till skiljaktigheten måste tills vidare lemnas därhän.

Den i S-C förekommande utgiftsposten »aflöning» kan ej omedelbart jemföras med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten, ty i S-C (se därstädes, sid. XVII) äro dit förda äfven afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning, hvilka däremot i E-D äro förda till »öfriga utgifter». Om man därför från det i S-C för hela riket uppförda beloppet, 7,823,235 kr., frånräknar det här ofvan (sid. 16) såsom afgifter till sagde pensionsinrättning upptagna beloppet, 193,774 kr., så återstår såsom egentlig aflöning ett belopp af 7,629,461 kronor. Enligt E-D åter utgöra utgifterna till lärare och lärarinnors aflöning 8,505,249 kronor. Skillnaden, 875,788 kr., är visserligen ganska betydlig, men beror utan tvifvel hufvudsakligen på olika sätt att beräkna lönerna. I E-D äro nämligen däri äfven inräknade samtliga naturaprestationer (se här ofvan sid. 14), hvilka tillsammans måste uppgå till en ganska betydlig summa, då hela antalet af lärare och lärarinnor i läseämnen utgör 12,338, hvaraf 5,027 ordinarie i egentliga folkskolor. I S-C åter kunna — såsom man finner af formuläret för dithörande primäruppgifter — endast vissa af

¹⁾ Skellefteå stad är med afseende på kyrkostämmas räkenskaper förd till landsbygden.

dess naturaprestationer (hvaribland *icke* den förnämsta af dem alla, nemligen värde af bostad) vara inräknade, hvarjente det är antagligt att i många af de primäruppgifter, som ligga till grund för S-C, kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor upptagits på sådant sätt, att denna dess natur alls *icke* framträdt, hvadan den vid bearbetningen måst föras till »öfriga utgifter». — Att noggrannt utföra jämförelsen särskildt för landsbyggd och särskildt för städer möter bland annat den svårigheten, att berörda pensionsavgifter ej finnas sålunda fördelade. Dock bör nämnas att för städerna äro uppgifterna i S-C och E-D ej särdeles skiljaktiga. Enligt S-C utgör nemligen ifrågavarande belopp 2,220,508 kr. samt enligt E-D 2,217,026. Att skillnaden är så obetydlig, endast 3,482 kr. (0.2 %), beror i sjelfva verket på sammanträffandet af flera, i motsatta riktningar verkande omständigheter. Till att höja beloppet i S-C verkar nemligen *dels* inräknandet af pensionsavgifterna, hvilka för städerna torde (efter proportion af antalen ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolor — jfr Tab. 3) uppgå till ungefär 18 % af hela rikssumman, således till omkring 35,000 kr., *dels* upptagandet af 3 städer (jente åtföljande landsdelar), hvilka i E-D förts till landsbyggden, och för hvilka det ifrågavarande aflöningsbeloppet enligt S-C uppgår till 6,589 kr., *dels* äfven den omständigheten att åt-

skilliga andra landsdelar blifvit i S-C, men *icke* i E-D, förda till städerna. Till att sänka beloppet i S-C verkar däremot det ofvan berörda förhållandet med naturaprestationerna, hvilket naturligtvis äfven vid städerna är af betydighet, om också mindre än vid landsbyggden. För särskilda städer kunna skiljaktigheterna i åtskilliga fall till en del bero på det redan påpekade förhållandet, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda.

För att äfven jämföra den i S-C förekommande posten »öfriga utgifter» med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten måste man på förra stället tillägga avgifterna till folkskolelärarnes pensionsinrättning (se ofvan) och på sednare stället utgifterna till undervisningsmateriel (jfr S-C sid. XVII). Man erhåller sålunda för hela riket 2,036,435 kr. enligt S-C och 1,907,945 enligt E-D, således ett öfverskott af 128,490 kr. på förra stället.

Om man slutligen för hela riket jämför »Summa utgifter», så utgör denna enligt S-C 12,195,400 kr. och enligt E-D 12,650,027, eller 454,627 (4 %) mera på det sednare stället. Skiljaktigheten är således temligen betydlig, men är till största delen endast skenbar, såsom af den föregående utredningen framgår.

Stockholm den 6 Maj 1898.

Simon Nordström.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Högre folkskolor.

1:o. Lärare och lärjungar m. m. under det läseår, som slutade 1888.

1	2	3		5				9	10		12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23											
		Lärare.		Lärjungar.					Nynskrifne.														Afgångne.					Skolgången.					
		I församling, där skolan är belägen.	Endast i köpingsämnen. I häsemen (ensamt eller i förening med öfvingämnena).	Under 15 år.	15 år eller däröfver.				Summa.	Från den församling, där skolan är belägen.													Från andra församlingar.	Gossar.			Flickor.		Summa.	Dagar, då skolan bort vara i verksamhet.	Dagar, då undervisningen varit inställd till följd af	Frånvaro, i dagar, tillsammans för alla lärjungarne.	
				Gossar.	Flickor.	Gossar.	Flickor.																	Efter godkänd afgångspröfning.	Öfrige.	Efter godkänd afgångspröfning.	Öfrige.	Med gälligt förfall.				Utan gälligt förfall.	
1	Södermanlands ... Lilla Malma...	1	1	14	—	5	—	19	4	7	—	—	—	11	—	—	11	144	—	—	23	1											
2	Gottlands..... Klinte	1	—	11	—	1	—	12	6	—	—	3	2	—	—	—	5	150	3	—	41	—											
3	Blekinge Jemshög	1	—	14	3	2	—	19	6	4	3	2	5	—	—	1	11	120	—	—	77	2											
4	Kristianstads Båstad	1	—	13	7	5	3	28	6	3	2	2	—	9	1	—	14	144	—	—	155	—											
5	Malmöhus Allerum	1	1	20	14	2	1	37	13	1	13	1	—	1	11	—	26	159	—	—	635	49											
6	» Kattarp	1	1	18	15	1	—	34	19	1	1	3	—	6	7	2	19	120	—	—	508	—											
7	» Väsby	1	1	32	—	7	—	39	10	2	1	12	2	—	—	—	15	164	—	2	322	4											
8	Hallands Onsala	1	—	17	—	1	—	18	4	—	1	3	—	—	—	—	4	192	—	—	379	152											
9	Göteborgs o. Bohus Fässberg	1	3	20	—	3	—	23	8	1	—	2	2	8	—	—	12	202	2	2	257	20											
10	Vermlands Sunne	1	—	9	—	4	—	13	5	2	2	—	1	5	—	—	8	138	—	—	40	30											
11	Vesternorrlands... Gudmundrå...	2	1	2	—	14	—	16	4	4	4	7	—	3	—	—	14	133	—	—	52	44											
12	Summa	12	8	170	39	45	4	258	85	25	27	35	12	43	19	3	139																

Anmärkningar.

Rad. 1: Kol. 2: Skolans namn är *Malmköpings högre folkskola*; den tillhör köpingen, icke församlingen. — Kol. 4: I slöjd.

• 5: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

• 6: Kol. 4: I sång.

• 7: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

• 9: Kol. 2: Skolans namn är *Götiska förbundets högre folkskola*. — Kol. 4: En i slöjd, en i linearritning och sång samt en i frihandsteckning.

• 11: Kol. 4: I sång.

Tab. 1 (forts.). Högre folkskolor.

2:o. Omkostnader under kalenderåret 1888.

1		2		24		25		26		27		28		29		30		31		32	
Län.	Församling, där skolan är belägen.	L ä r a r e s a f l ö n i n g																Skollokaler och inventarier.	Under- visnings- materiel.	Öfriga omkost- nader.	Summa.
		i p e n n i n g a r .						i n n a t u r a .													
		Bidrag af församlingarna.		Bidrag af staten.		Öfriga bidrag.		Bostad till värde af		Bränsle till värde af											
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1	Södermanlands ...	Lilla Malma...	300	—	1,200	—	300	—	200	—	61	—	4	50	75	53	137	01	2,278	04	
2	Gottlands.....	Klinte	—	—	1,200	—	200	—	125	—	50	—	280	17	26	05	125	46	2,006	68	
3	Blekinge	Jemshög	300	—	1,200	—	—	—	200	—	75	—	50	—	9	—	174	21	2,008	21	
4	Kristianstads	Båstad	200	—	1,200	—	—	—	270	—	100	—	273	—	27	75	253	—	2,323	75	
5	Malmöhus	Allerum	200	—	1,200	—	—	—	100	—	80	—	95	09	—	—	271	95	1,947	04	
6	»	Kattarp	160	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	39	93	31	59	188	26	1,819	78	
7	»	Väsby	220	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	175	56	10	—	202	—	2,007	56	
8	Hallands	Onsala	200	—	1,200	—	—	—	200	—	150	—	—	—	—	—	—	—	1,750	—	
9	Göteborgs o. Bohus	Fässberg	250	—	1,350	—	1,150	—	200	—	150	—	210	84	133	78	918	29	4,362	91	
10	Vermlands	Sunne	375	—	1,200	—	—	—	200	—	50	—	38	40	32	05	78	87	1,974	32	
11	Vesternorrlands ...	Gudmundrå...	1,000	—	1,200	—	1,000	—	—	—	—	—	43	75	233	—	188	44	3,665	19	
12		Summa	3,205	—	13,350	—	2,650	—	1,695	—	916	—	1,211	24	578	75	2,537	49	26,143	48	

Anmärkningar.

- Rad. 1: Kol. 24, 27—31: Af köpingen samt af elevernas inskrifningsafgifter (å 3 kr.) och månadsafgifter (å 55 öre). — Kol. 26: Af landstinget. — Kol. 24—28: Ej uppgifvet, om dessa belopp afse båda lärarne eller endast hufvudläraren.
- » 2: Kol. 26: Af donationsmedel. — Kol. 27—31: Af d:o(?).
- » 5: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 6: Kol. 24 o. 25: Här i sånglärarens arvode 40 kr.
- » 7: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 9: Kol. 24—28: Föreståndaren 1,800 kr. i penningar och 250 kr. in natura; slöjdläraren 700 kr. i penningar och 100 kr. in natura; läraren i linearritning och sång 125 kr.; läraren i frihandsteckning 125 kr. — Kol. 25: Deraf 150 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26—31: 200 kr. af Mölndals by, 300 kr. (ved) af Fässbergs församling, det öfriga för det aldru mesta af Götiska förbundet och af donationsmedel. — Kol. 31: Här ingå 612 kr. 50 öre till stipendier (af donationsmedel) och 110 kr. till premier (af Götiska förbundet).
- » 11: Kol. 24—26: Förste läraren 1,800 kr. i lön och 300 kr. i hyresersättning, biträdande läraren 1,000 kr., sångläraren 100 kr. — Kol. 24 o. 29—31: Af donationsmedel (?). — Kol. 26: Af landstinget.

Tab. 2. Folkskoleväsendet år 1888:

L ä n.	Skolstrikt.	Folkmängd vid årets slut.	S k o l o r.													
			F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		Småskolor.		S u m m a.			
			Fasta: med			Flyttande: på			Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.	Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.
			en	flere	lärare eller lärarinnor.	2	3	flera								
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Stockholms stad.....	1	234,990	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10
2	Stockholms län.....	113	151,823	161	13	1	1	—	79	23	142	10	176	102	152	430
3	Uppsala ».....	86	121,414	124	5	—	—	—	38	2	96	2	129	40	98	267
4	Södermanlands ».....	91	153,243	187	11	1	—	—	22	2	114	5	199	24	119	342
5	Östergötlands ».....	151	265,896	222	26	28	2	—	32	11	194	45	278	43	239	560
6	Jönköpings ».....	129	194,740	73	7	65	24	4	2	2	40	205	173	4	245	422
7	Kronobergs ».....	80	162,474	30	1	57	38	3	—	1	13	180	129	1	193	323
8	Kalmar ».....	105	236,371	123	17	63	9	—	15	11	101	123	212	26	229	467
9	Gottlands ».....	84	51,768	86	2	—	—	—	4	—	42	1	88	4	43	135
10	Blekinge ».....	41	112,887	68	12	24	1	—	12	5	61	41	105	17	102	224
11	Kristianstads ».....	146	225,642	252	16	16	—	2	40	5	239	63	286	45	302	633
12	Malmöhus ».....	248	361,172	368	53	—	—	—	69	2	414	4	421	71	418	910
13	Hallands ».....	90	136,965	90	10	19	5	—	32	2	96	73	124	34	169	327
14	Göteborgs o. Bohus ».....	94	293,170	96	32	35	13	2	28	16	124	160	178	44	284	506
15	Elfsborgs ».....	200	277,031	197	9	52	9	1	17	1	120	213	268	18	333	619
16	Skaraborgs ».....	217	249,544	237	15	18	—	—	7	1	247	38	270	8	285	563
17	Vermlands ».....	91	253,659	94	13	164	20	—	10	16	45	233	291	26	278	595
18	Örebro ».....	61	184,354	199	17	15	—	—	45	11	165	34	231	56	199	486
19	Vestmanlands ».....	72	134,807	129	15	12	—	—	27	5	162	14	156	32	176	364
20	Kopparbergs ».....	53	195,456	160	31	16	1	—	45	14	330	47	208	59	377	644
21	Gefleborgs ».....	52	201,751	164	22	14	—	—	56	69	104	31	200	125	135	460
22	Vesternorrlands ».....	67	197,666	90	7	24	7	2	20	85	47	50	130	105	97	332
23	Jemtlands ».....	56	97,520	48	1	14	2	—	6	12	7	174	65	18	181	264
24	Vesterbottens ».....	25	118,683	31	6	2	3	3	7	138	20	47	45	145	67	257
25	Norrbottnens ».....	23	101,065	35	6	7	4	2	35	85	25	34	54	120	59	233
26	Summa för hela riket	2,376	4,744,096	3,264	357	647	139	19	648	519	2,948	1,832	4,426	1,167	4,780	10,373

skolor och lärare m. m. länsviis.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33		
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skoltvågårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r															
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder).														endast i öfnings- ämnen eller handaslöjder.	
Egna.	Förhyrda eller hyres- fritt upplåtna.		I f o l k s k o l o r .						I mindre folkskolor.		I småskolor.		S u m m a .		Lärare.	Lärarinnor.		
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.				
Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.							Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.
26	11	—	74	224	11	158	1	9	—	—	—	—	86	391	23	26	1	
284	110	65	112	27	10	10	1	6	12	91	5	153	170	287	14	17	2	
192	57	76	123	23	6	8	1	1	7	33	9	110	146	175	16	10	3	
252	49	121	138	70	10	8	1	2	4	20	9	127	162	227	25	43	4	
374	123	155	276	48	16	8	1	11	7	36	7	289	307	383	17	42	5	
314	133	104	178	13	10	5	1	6	3	1	38	233	230	258	43	45	6	
264	109	88	124	5	3	2	—	—	1	—	33	171	161	178	5	5	7	
308	174	93	192	31	2	7	2	10	6	20	43	201	245	269	21	12	8	
98	15	58	87	4	1	1	—	3	—	4	3	45	91	57	4	4	9	
182	33	38	102	9	6	2	1	17	4	13	4	111	117	152	12	8	10	
465	118	185	273	13	13	2	—	10	14	31	14	302	314	358	11	7	11	
720	84	279	456	58	24	15	1	58	22	49	5	534	508	714	52	34	12	
210	176	63	119	13	6	2	2	6	1	35	10	178	138	234	1	3	13	
269	262	55	200	82	9	8	—	10	4	40	12	391	225	531	35	38	14	
406	198	131	254	20	6	2	2	1	1	17	18	336	281	376	19	39	15	
437	73	169	232	38	7	6	2	9	1	7	6	292	248	352	9	12	16	
504	148	90	277	19	11	3	1	11	9	17	14	282	312	332	6	15	17	
300	138	82	199	35	11	5	—	14	16	40	10	203	236	297	15	20	18	
270	51	88	128	31	8	5	—	7	8	24	8	180	152	247	6	12	19	
517	164	60	153	61	4	1	4	24	30	29	99	293	290	408	13	9	20	
415	109	67	140	68	17	23	—	3	26	99	6	154	189	347	12	8	21	
192	287	21	110	15	17	8	—	2	10	95	—	113	137	233	1	3	22	
140	162	6	58	3	4	3	—	5	6	12	38	144	106	167	2	1	23	
82	43	9	35	3	2	9	—	2	21	126	6	63	64	203	2	1	24	
129	164	7	34	10	8	4	—	5	45	75	20	46	107	140	1	2	25	
7,350	2,996	2,110	4,104	923	222	305	21	232	258	914	417	4,942	5,022	7,316	365	416	26	

Tab. 3. Folkskoleväsendet år 1888: skolor och lärare m. m.

1		2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
		Skoldistrikt.	Folkmängd vid årets slut.	S k o l o r.													
L ä n.				F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		Småskolor.		S u m m a.			
				Fasta: med		Flyttande: på				Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.	Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.
				en	flere	2	3	flera									
		lärare eller lärarinnor.						stationer.									
1.o. Landsbygd.																	
1	Stockholms län	108	141,637	159	9	1	1	—	78	23	137	10	170	101	147	418	
2	Uppsala »	84	96,439	124	2	—	—	—	38	2	94	2	126	40	96	262	
3	Södermanlands »	87	135,343	186	7	1	—	—	22	2	110	5	194	24	115	333	
4	Östergötlands »	145	214,419	221	14	28	2	—	31	11	180	45	265	42	225	532	
5	Jönköpings »	126	170,758	73	3	65	24	4	2	2	35	205	169	4	240	413	
6	Kronobergs »	79	156,039	29	—	57	38	3	—	1	11	180	127	1	191	319	
7	Kalmar »	100	209,430	123	9	63	9	—	15	11	90	128	201	26	218	448	
8	Gottlands »	83	44,688	85	1	—	—	—	4	—	41	1	86	4	42	132	
9	Blekinge »	36	111,976	68	5	24	1	—	12	5	50	41	98	17	91	206	
10	Kristianstads »	143	212,493	252	13	16	—	2	40	5	236	63	283	45	299	627	
11	Malmöhus »	239	259,338	364	37	—	—	—	69	2	398	4	401	71	402	874	
12	Hallands »	85	117,972	85	7	19	5	—	31	2	89	73	116	33	162	311	
13	Göteborgs o. Bohus »	89	181,001	89	11	35	13	2	17	16	94	160	150	33	254	437	
14	Elfsborgs »	195	257,913	194	5	52	9	1	17	1	114	213	261	18	327	606	
15	Skaraborgs »	211	227,975	235	8	18	—	—	7	1	234	38	261	8	272	541	
16	Vermlands »	88	236,434	94	9	163	20	—	10	16	37	232	286	26	269	581	
17	Örebro »	57	165,882	196	12	15	—	—	45	11	153	34	223	56	187	466	
18	Vestmanlands »	68	114,208	126	7	12	—	—	27	5	149	14	145	32	163	340	
19	Kopparbergs »	50	185,643	158	29	16	1	—	44	14	325	47	204	58	372	634	
20	Gefleborgs »	49	164,770	160	9	14	—	—	55	69	75	31	183	124	106	413	
21	Vesternorrlands »	65	180,888	89	3	24	7	2	17	85	43	50	125	102	93	320	
22	Jemtlands »	55	92,287	48	—	14	2	—	6	12	7	174	64	18	181	263	
23	Vesterbottens »	24	115,827	31	3	2	3	3	7	138	18	47	42	145	65	252	
24	Norrbottens »	20	92,788	33	3	7	4	2	34	85	22	34	49	119	56	224	
25	Summa	2,286	3,886,148	3,222	206	646	139	19	628	519	2,742	1,831	4,232	1,147	4,573	9,952	
2.o. Städer.																	
26	Stockholms stad	1	234,990	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10	
27	Stockholms län	5	10,191	2	4	—	—	—	1	—	5	—	6	1	5	12	
28	Uppsala »	2	24,975	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5	
29	Södermanlands »	4	17,900	1	4	—	—	—	—	—	4	—	5	—	4	9	
30	Östergötlands »	6	51,477	1	12	—	—	—	1	—	14	—	13	1	14	28	
31	Jönköpings »	3	23,982	—	4	—	—	—	—	—	5	—	4	—	5	9	
32	Kronobergs »	1	6,435	1	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	4	
33	Kalmar »	5	26,941	—	8	—	—	—	—	—	11	—	8	—	11	19	
34	Gottlands »	1	7,080	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	3	
35	Blekinge »	5	30,911	—	7	—	—	—	—	—	11	—	7	—	11	18	
36	Kristianstads »	3	13,149	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	6	
37	Malmöhus »	9	101,834	4	16	—	—	—	—	—	16	—	20	—	16	36	
38	Hallands »	5	18,993	5	3	—	—	—	1	—	7	—	8	1	7	16	
39	Göteborgs o. Bohus »	5	112,169	7	21	—	—	—	11	—	30	—	28	11	30	69	
40	Elfsborgs »	5	19,118	3	4	—	—	—	—	—	6	—	7	—	6	13	
41	Skaraborgs »	6	21,569	2	7	—	—	—	—	—	13	—	9	—	13	22	
42	Vermlands »	3	17,225	—	4	1	—	—	—	—	8	1	5	—	9	14	
43	Örebro »	4	18,472	3	5	—	—	—	—	—	12	—	8	—	12	20	
44	Vestmanlands »	4	20,599	3	8	—	—	—	—	—	13	—	11	—	13	24	
45	Kopparbergs »	3	9,813	2	2	—	—	—	1	—	5	—	4	1	5	10	
46	Gefleborgs »	3	36,981	4	13	—	—	—	1	—	29	—	17	1	29	47	
47	Vesternorrlands »	2	16,778	1	4	—	—	—	3	—	4	—	5	3	4	12	
48	Jemtlands »	1	5,233	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
49	Vesterbottens »	1	2,856	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5	
50	Norrbottens »	3	8,277	2	3	—	—	—	1	—	3	—	5	1	3	9	
51	Summa	90	857,948	42	151	1	—	—	20	—	206	1	191	20	207	421	

Anm. Af skäl, som i texten äro angifna, hafva 4 städer (Sigtuna, Mariefred, Torshälla och Skellefteå) samt delar af 2 (Kristianstad och Sala)

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolträdgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r														
Egna.	Förhynda eller hyres- fritt upplåtna.		i läseämnena (ensamt eller i förening med öfningsämnena eller handaslöjder).														
			I f o l k s k o l o r .						I mindre folkskolor.		I småskolor.		S u m m a .		endast i öfnings- ämnena eller handaslöjder.		
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.
Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.												
278	108	65	135	23	9	7	—	6	12	90	5	144	161	270	14	15	1
183	52	74	108	10	4	5	—	1	7	33	9	88	128	137	14	6	2
243	47	119	127	60	8	5	1	1	4	20	9	109	149	195	22	38	3
363	119	151	246	20	9	3	1	7	7	35	7	224	270	289	13	14	4
310	128	102	163	2	7	1	1	4	3	1	37	204	211	212	42	37	5
263	106	88	122	3	3	—	—	—	1	—	32	161	158	164	5	4	6
300	170	90	177	21	2	7	2	5	6	20	43	178	230	231	17	7	7
97	9	58	82	4	—	1	—	—	—	4	3	39	85	48	4	3	8
170	35	37	88	5	5	1	—	4	4	13	4	90	101	113	8	1	9
461	118	185	265	9	13	1	—	8	14	31	14	290	306	339	9	6	10
688	79	276	390	8	10	4	1	29	22	49	5	415	428	505	41	15	11
199	170	61	108	5	4	—	2	6	1	32	10	153	125	196	1	2	12
241	254	53	134	25	4	5	—	10	4	29	12	257	154	326	4	19	13
398	198	130	247	12	4	1	2	—	1	17	18	314	272	344	10	30	14
423	72	166	223	28	6	5	2	6	1	7	6	270	238	316	7	8	15
498	144	88	266	12	9	2	1	9	9	17	14	260	299	300	2	9	16
288	134	79	186	27	10	4	—	8	16	40	10	184	222	263	10	15	17
253	50	83	114	24	8	3	—	3	8	24	8	158	138	212	4	6	18
511	162	58	148	57	4	1	4	21	30	28	99	283	285	390	13	6	19
392	102	64	127	48	13	6	—	1	26	98	6	108	172	261	9	2	20
187	282	21	102	13	8	4	—	1	10	92	—	98	120	208	—	—	21
139	161	6	56	1	4	3	—	—	6	12	38	144	104	160	1	1	22
80	41	9	35	3	1	4	—	2	21	126	6	59	63	194	2	—	23
124	160	6	30	8	8	4	—	3	45	74	19	38	102	127	—	1	24
7,089	2,901	2,069	3,619	428	153	77	17	135	258	892	414	4,268	4,521	5,800	252	245	25
26	11	—	74	224	11	158	1	9	—	—	—	—	86	391	23	26	26
6	2	—	7	4	1	3	1	—	—	1	—	9	9	17	—	2	27
9	5	2	15	13	2	3	1	—	—	—	—	22	18	38	2	4	28
9	2	2	11	10	2	3	—	1	—	—	—	18	13	32	3	5	29
11	4	4	30	28	7	5	—	4	—	1	—	56	37	94	4	28	30
4	5	2	15	11	3	4	—	2	—	—	1	29	19	46	1	8	31
1	3	—	2	2	—	2	—	—	—	—	1	10	3	14	—	1	32
8	4	3	15	10	—	—	—	5	—	—	—	23	15	38	4	5	33
1	6	—	5	—	1	—	—	3	—	—	—	6	6	9	—	1	34
12	3	1	14	4	1	1	1	13	—	—	—	21	16	39	4	7	35
4	—	—	8	4	—	1	—	2	—	—	—	12	8	19	2	1	36
32	5	3	66	50	14	11	—	29	—	—	—	119	80	209	11	19	37
11	6	2	11	8	2	2	—	—	—	3	—	25	13	38	—	1	38
28	8	2	66	57	5	3	—	—	—	11	—	134	71	205	31	19	39
8	—	1	7	8	2	1	—	1	—	—	—	22	9	32	9	9	40
14	1	3	9	10	1	1	—	3	—	—	—	22	10	36	2	4	41
6	4	2	11	7	2	1	—	2	—	—	—	22	13	32	4	6	42
12	4	3	13	8	1	1	—	6	—	—	—	19	14	34	5	5	43
17	1	5	14	7	—	2	—	4	—	—	—	22	14	35	2	6	44
6	2	2	5	4	—	—	—	3	—	1	—	10	5	18	—	3	45
23	7	3	13	20	4	17	—	2	—	1	—	46	17	86	3	6	46
5	5	—	8	2	9	4	—	1	—	3	—	15	17	25	1	3	47
1	1	—	2	2	—	—	—	5	—	—	—	—	2	7	1	—	48
2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	1	9	—	1	49
5	4	1	4	2	—	—	—	2	—	1	1	8	5	13	1	1	50
261	95	41	425	495	69	228	4	97	—	22	3	674	501	1,516	113	171	51

förs till landsbygden, hvaremot delar af landsbygden blifvit förda på 5 andra städer (Vaxholm, Vadstena, Visby, Skara och Falköping).

Tab. 4. Folkskoleväsendet år 1888:

1	L ä n.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		B a r n a f 7 — 14										
		s o m u n d e r å r e t u n d e r										
		s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		skolor af förenämnda arter inom detta egna distrikt.	sandliga folkskolor, mindre de o. småskolor (Summa af kol. 8—10).	högre folkskolor.
		fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande			
folkskolor.		mindre folkskolor.		småskolor.		skolor.						
1	Stockholms stad	17,502	—	—	—	—	—	17,502	—	350	17,852	—
2	Stockholms län.....	10,173	107	2,839	868	4,317	443	17,329	1,418	669	19,416	—
3	Uppsala »	9,268	—	1,195	103	3,785	47	14,248	150	657	15,055	—
4	Södermanlands »	15,403	49	737	119	4,309	202	20,449	370	742	21,561	7
5	Östergötlands »	20,277	2,042	1,361	549	7,333	1,590	28,971	4,181	1,371	34,523	3
6	Jönköpings »	7,253	8,539	120	138	2,209	8,502	9,582	17,179	470	27,231	—
7	Kronobergs »	2,946	10,519	—	61	951	10,390	3,897	20,970	111	24,978	—
8	Kalmar »	13,602	6,567	683	719	4,828	7,484	19,113	14,770	484	34,367	—
9	Gottlands »	4,668	—	142	—	1,312	54	6,122	54	243	6,419	12
10	Blekinge »	8,625	2,894	772	448	3,761	3,199	13,158	6,541	322	20,021	11
11	Kristianstads »	20,175	1,576	2,041	255	7,061	2,436	29,277	4,267	540	34,084	19
12	Malmöhus »	37,029	—	2,526	83	12,124	110	51,679	193	1,408	53,280	100
13	Hallands »	9,059	1,991	1,601	81	4,278	2,865	14,938	4,937	293	20,168	17
14	Göteborgs o. Bohus »	16,922	4,632	1,215	750	6,950	6,917	25,087	12,299	605	37,991	17
15	Elfsborgs »	17,009	4,953	827	42	5,468	9,457	23,304	14,452	815	38,571	—
16	Skaraborgs »	20,904	1,588	317	34	9,437	1,634	30,658	3,256	844	34,758	—
17	Vermlands »	10,205	14,305	373	784	2,121	9,933	12,699	25,022	731	38,452	8
18	Örebro »	16,654	1,263	1,722	404	5,626	1,417	24,002	3,084	802	27,888	—
19	Vestmanlands »	10,918	766	723	149	4,645	523	16,291	1,438	532	18,261	—
20	Kopparbergs »	14,547	1,053	1,366	438	9,264	1,629	25,177	3,120	422	28,719	—
21	Gefleborgs »	14,747	855	2,117	3,104	4,792	1,393	21,656	5,352	477	27,485	—
22	Vesternorrlands »	7,888	2,655	867	6,156	2,714	3,182	11,469	11,993	463	23,925	—
23	Jemtlands »	2,635	941	225	563	233	7,674	3,098	9,183	123	12,404	—
24	Vesterbottens »	1,767	652	602	8,389	779	2,297	3,148	11,338	84	14,570	—
25	Norrbottnens »	1,915	940	1,864	4,088	1,303	1,512	5,082	6,540	19	11,641	—
26	Summa för hela riket	312,091	68,887	26,240	28,330	109,605	84,890	447,936	182,107	13,577	643,620	194

Lärjungar länsvis.

Å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skoldern.	
v i s a t s i			som under året åt- njutte undervisning (Summa af kol. 11—15).	som under året ej åtnjutit undervisning					om hvilka uppgifter saknas.	Gossar.	Flickor.	Summa.		
allmänna läroverk och specialskolor.	enkilda skolor.	hemmen.		efter inhemtande af folkskolans ministerns.	efter godkänd afgäfsprövning.	till följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.						
1,834	3,048	352	23,086	50	234	64	1,378	1,726	171	12,408	12,575	24,983	17,924	1
315	345	1,372	21,448	419	709	114	609	1,851	376	12,025	11,650	23,675	19,832	2
328	579	838	16,800	184	437	127	466	1,214	267	9,247	9,034	18,281	15,605	3
468	214	868	23,118	120	635	128	316	1,199	336	12,570	12,083	24,653	22,414	4
687	1,065	1,993	38,271	520	2,060	322	1,028	3,930	653	21,702	21,152	42,854	35,692	5
324	482	751	28,788	222	1,152	141	400	1,915	192	15,720	15,175	30,895	28,285	6
184	107	650	25,919	169	711	101	153	1,134	48	13,980	13,121	27,101	26,111	7
557	1,008	1,590	37,522	546	1,221	269	978	3,014	520	21,020	20,036	41,056	36,224	8
206	135	91	6,863	150	262	38	89	539	71	3,849	3,624	7,473	6,863	9
550	896	1,634	23,112	299	332	140	323	1,094	285	12,592	11,899	24,491	20,933	10
269	720	486	35,578	121	379	111	185	796	216	18,585	18,005	36,590	36,944	11
1,334	1,905	630	57,249	186	1,003	199	379	1,767	534	30,253	29,297	59,550	58,215	12
250	355	523	21,313	145	549	129	269	1,092	284	11,447	11,242	22,689	20,941	13
912	2,158	328	41,406	227	1,203	137	304	1,871	216	21,964	21,529	43,493	40,047	14
414	584	1,185	40,754	275	985	203	986	2,449	847	22,292	21,758	44,050	41,125	15
673	324	2,190	37,945	392	1,464	133	592	2,581	279	20,678	20,127	40,805	36,536	16
518	403	680	40,061	124	451	305	669	1,549	674	21,370	20,914	42,284	41,786	17
342	365	561	29,156	254	1,091	183	811	2,339	469	16,237	15,727	31,964	29,485	18
376	251	449	19,337	132	392	115	269	908	193	10,263	10,175	20,438	19,225	19
218	369	647	29,953	51	277	151	469	948	244	15,685	15,460	31,145	30,605	20
450	496	990	29,421	252	844	151	731	1,978	471	16,105	15,765	31,870	28,628	21
507	630	5,734	30,796	467	373	151	209	1,200	740	16,477	16,259	32,736	26,531	22
188	181	978	13,751	74	182	150	348	754	483	7,720	7,268	14,988	14,539	23
137	102	5,989	20,798	168	85	166	49	468	131	10,912	10,485	21,397	17,059	24
179	163	5,296	17,279	486	59	104	235	884	172	9,343	8,992	18,335	13,248	25
12,220	16,885	36,805	709,724	6,033	17,090	3,332	12,245	39,200	8,872	384,444	373,352	757,796	684,797	26

Tab. 5. Folkskoleväsendet år 1888: lärjungar

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B a r n a f 7 — 14												
s o m u n d e r å r e t u n d e r .												
L ä n .		s i n a e g n a d i s t r i k t s						samtliga förenämnda		skolor af förenämnda återkomna deras egna distrikt.	samtliga folkskolor, mindre de o. småskolor (Summa af kol. 8—10)	högre folkskolor.
		fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande	fasta	flyttande			
		folkskolor.		mindre folkskolor.		småskolor.		skolor.				
1. o. Landsbygd.												
1	Stockholms län	9,468	107	2,793	868	3,937	443	16,198	1,418	626	18,242	—
2	Uppsala	7,698	—	1,195	103	3,094	47	11,937	150	530	12,667	—
3	Södermanlands	14,055	49	737	119	3,711	202	18,503	370	586	19,459	7
4	Östergötlands	16,541	2,042	1,339	549	5,744	1,590	23,624	4,181	1,138	28,943	3
5	Jönköpings	5,734	8,539	120	138	1,246	8,502	7,100	17,179	337	24,616	—
6	Kronobergs	2,546	10,519	—	61	535	10,390	3,081	20,970	87	24,138	—
7	Kalmar	11,618	6,567	683	719	3,920	7,484	16,221	14,770	445	31,436	—
8	Gottlands	4,252	—	142	—	1,046	54	5,440	54	203	5,697	12
9	Blekinge	6,947	2,894	772	448	2,823	3,199	10,542	6,541	264	17,347	11
10	Kristianstads	19,438	1,576	2,041	255	6,711	2,436	28,190	4,267	516	32,973	19
11	Malmöhus	27,703	—	2,526	83	9,472	110	39,701	193	1,156	41,050	100
12	Hallands	7,821	1,991	1,538	81	3,343	2,865	12,702	4,937	236	17,875	17
13	Göteborgs o. Bohus	8,880	4,632	814	750	3,635	6,917	13,329	12,299	236	25,864	17
14	Elfsborgs	15,943	4,953	827	42	4,616	9,457	21,386	14,452	643	36,481	—
15	Skaraborgs	19,559	1,588	317	34	8,642	1,634	28,518	3,256	741	32,515	—
16	Värmlands	9,000	14,273	373	784	1,531	9,901	10,904	24,958	605	36,467	8
17	Örebro	15,325	1,263	1,722	404	4,998	1,417	22,045	3,084	655	25,784	—
18	Vestmanlands	9,443	766	728	149	3,895	523	14,066	1,438	463	15,967	—
19	Kopparbergs	13,855	1,053	1,328	438	8,934	1,629	24,117	3,120	374	27,611	—
20	Gefleborgs	11,965	855	2,093	3,104	3,049	1,393	17,107	5,352	302	22,761	—
21	Vesternorrlands	6,846	2,655	756	6,156	2,241	3,182	9,843	11,993	304	22,140	—
22	Jemtlands	2,222	941	225	568	238	7,674	2,685	9,183	118	11,986	—
23	Vesterbottens	1,616	652	602	8,389	698	2,297	2,916	11,338	56	14,310	—
24	Norrbottens	1,550	940	1,816	4,083	976	1,512	4,342	6,540	19	10,901	—
25	Summa	250,025	68,855	25,487	28,330	89,035	84,858	364,547	182,043	10,640	557,230	194
2. o. Städer.												
26	Stockholms stad	17,502	—	—	—	—	—	17,502	—	350	17,852	—
27	Stockholms län	705	—	46	—	380	—	1,131	—	48	1,174	—
28	Uppsala	1,570	—	—	—	691	—	2,261	—	127	2,388	—
29	Södermanlands	1,348	—	—	—	598	—	1,946	—	156	2,102	—
30	Östergötlands	3,736	—	22	—	1,589	—	5,347	—	233	5,580	—
31	Jönköpings	1,519	—	—	—	963	—	2,482	—	133	2,615	—
32	Kronobergs	400	—	—	—	416	—	816	—	24	840	—
33	Kalmar	1,984	—	—	—	908	—	2,892	—	39	2,931	—
34	Gottlands	416	—	—	—	266	—	682	—	40	722	—
35	Blekinge	1,678	—	—	—	938	—	2,616	—	58	2,674	—
36	Kristianstads	737	—	—	—	350	—	1,087	—	24	1,111	—
37	Malmöhus	9,326	—	—	—	2,652	—	11,978	—	252	12,230	—
38	Hallands	1,238	—	63	—	935	—	2,236	—	57	2,293	—
39	Göteborgs o. Bohus	8,042	—	401	—	3,315	—	11,758	—	369	12,127	—
40	Elfsborgs	1,066	—	—	—	852	—	1,918	—	172	2,090	—
41	Skaraborgs	1,345	—	—	—	795	—	2,140	—	103	2,243	—
42	Värmlands	1,205	32	—	—	590	32	1,795	64	126	1,985	—
43	Örebro	1,329	—	—	—	628	—	1,957	—	147	2,104	—
44	Vestmanlands	1,475	—	—	—	750	—	2,225	—	69	2,294	—
45	Kopparbergs	692	—	38	—	330	—	1,060	—	48	1,108	—
46	Gefleborgs	2,732	—	24	—	1,743	—	4,549	—	175	4,724	—
47	Vesternorrlands	1,042	—	111	—	473	—	1,626	—	159	1,785	—
48	Jemtlands	413	—	—	—	—	—	413	—	5	418	—
49	Vesterbottens	151	—	—	—	81	—	232	—	28	260	—
50	Norrbottens	365	—	48	—	327	—	740	—	—	740	—
51	Summa	62,066	32	753	—	20,570	32	83,389	64	2,937	86,390	—

länsvis med fördelning efter landsbyggd och städer.

å r s å l d e r,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skoldåren.	
v i s a t s i			som under året ej åtnjutit undervisning						om hvilka uppgifter saknas.	Gossar.	Flickor.	Summa.		
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.	som under året åt- njutit undervisning (Summa af kol. 11—15).	efter inhemtande af folkskolans ministrar.	efter godkänd afgångspröfning.	hili följa af sjukdom eller naturfö.	af annan anledning.	Summa.						
227	261	1,280	20,010	406	668	107	587	1,768	360	11,245	10,893	22,138	18,618	1
113	95	753	13,628	170	378	110	444	1,102	223	7,615	7,338	14,953	13,057	2
164	133	850	20,613	107	583	125	283	1,098	299	11,246	10,764	22,010	20,222	3
219	363	1,811	31,339	450	1,741	282	879	3,352	503	17,842	17,352	35,194	30,061	4
115	193	697	25,621	195	821	109	244	1,369	60	13,748	13,302	27,050	25,700	5
81	68	604	24,891	164	708	99	153	1,124	48	13,470	12,593	26,063	25,214	6
189	457	1,579	33,661	441	1,175	251	888	2,755	422	18,928	17,910	36,838	33,081	7
65	68	87	5,929	116	254	33	89	492	71	3,351	3,141	6,492	6,093	8
66	311	1,252	18,987	215	234	130	320	899	280	10,393	9,773	20,166	18,064	9
84	343	475	33,894	76	339	108	173	696	158	17,667	17,081	34,748	35,667	10
242	370	485	42,247	119	435	126	115	795	158	22,048	21,152	43,200	44,589	11
57	108	453	18,510	107	458	111	264	940	280	9,938	9,792	19,730	18,592	12
106	169	275	26,431	182	696	91	265	1,234	178	14,107	13,736	27,843	27,325	13
146	382	1,150	33,159	207	921	195	886	2,209	836	20,872	20,332	41,204	39,019	14
235	143	2,077	34,970	348	1,386	124	566	2,424	253	19,077	18,570	37,647	34,202	15
199	130	639	37,443	89	450	284	640	1,463	552	19,939	19,469	39,458	39,660	16
136	128	518	26,566	240	1,024	175	773	2,212	394	14,845	14,327	29,172	27,422	17
126	110	433	16,636	113	315	101	223	752	169	8,837	8,720	17,557	16,829	18
119	177	642	23,549	51	274	148	431	904	222	14,930	14,745	29,675	29,457	19
124	121	946	23,952	208	736	125	560	1,629	384	13,185	12,780	25,965	23,851	20
165	577	5,669	23,551	426	329	133	168	1,056	677	15,239	14,995	30,234	24,694	21
52	113	975	13,126	74	173	146	348	741	414	7,367	6,914	14,281	14,100	22
70	95	5,959	20,434	168	55	162	49	434	131	10,702	10,297	20,999	16,809	23
51	55	5,133	16,140	473	44	94	229	840	111	8,695	8,396	17,091	12,472	24
3,151	4,970	34,742	600,287	5,145	14,197	3,369	9,577	32,288	7,183	325,336	314,372	639,758	594,798	25
1,834	3,048	352	23,086	50	234	64	1,378	1,726	171	12,408	12,575	24,983	17,924	26
88	84	92	1,438	13	41	7	22	83	16	780	757	1,537	1,214	27
215	484	85	3,172	14	59	17	22	112	44	1,632	1,696	3,328	2,548	28
304	81	18	2,505	13	52	3	33	101	37	1,324	1,319	2,643	2,192	29
468	702	182	6,932	70	319	40	149	578	150	3,860	3,800	7,660	5,631	30
209	289	54	3,167	27	331	32	156	546	132	1,972	1,873	3,845	2,585	31
103	39	46	1,028	5	3	2	—	10	—	510	528	1,038	897	32
368	551	11	3,861	105	46	18	90	259	98	2,092	2,126	4,218	3,143	33
141	67	4	934	34	8	5	—	47	—	498	483	981	770	34
484	585	382	4,125	84	98	10	3	195	5	2,199	2,126	4,325	2,869	35
185	377	11	1,684	45	40	3	12	100	58	918	924	1,842	1,277	36
1,092	1,535	145	15,002	67	568	73	264	972	376	8,205	8,145	16,350	13,626	37
193	247	70	2,803	38	91	18	5	152	4	1,509	1,450	2,959	2,349	38
806	1,989	53	14,975	45	507	46	39	637	38	7,857	7,793	15,650	12,722	39
268	202	35	2,595	68	64	8	100	240	11	1,420	1,426	2,846	2,106	40
438	181	113	2,975	44	78	9	26	157	26	1,601	1,557	3,158	2,334	41
319	273	41	2,618	35	1	21	29	86	122	1,331	1,445	2,826	2,126	42
206	237	43	2,590	14	67	8	38	127	75	1,392	1,400	2,792	2,063	43
250	141	16	2,701	19	77	14	46	156	24	1,426	1,455	2,881	2,396	44
99	192	5	1,404	—	3	3	38	44	22	755	715	1,470	1,148	45
326	375	44	5,469	44	108	26	171	349	87	2,920	2,985	5,905	4,777	46
342	53	65	2,245	41	44	18	41	144	63	1,188	1,264	2,452	1,837	47
136	68	3	625	—	9	4	—	13	69	353	354	707	439	48
67	7	30	364	—	30	4	—	34	—	210	188	398	250	49
128	108	163	1,139	13	15	10	6	44	61	648	596	1,244	776	50
9,069	11,915	2,063	109,437	888	2,893	463	2,668	6,912	1,689	59,058	58,980	118,038	89,999	51

Tab. 6. Folkskoleväsendet år 1888:

1		2		3		4		5		6		7		8		9	
L ä n.		D e b e t.															
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.												Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		B i d r a g a f				Öfriga inkomster.		Summa inkomster.					
						Skoldistriktet.		Staten.						Landting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.			
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1	Stockholms stad.....	275,225	45	17,621	78	841,045	79	212,425	81	—	—	12,405	22	1,083,498	60	1,735,992	79
2	Stockholms län.....	305,121	74	14,686	28	258,183	84	138,155	54	2,999	23	33,945	97	447,970	86	519,297	31
3	Uppsala ».....	326,051	18	17,671	53	226,205	55	105,342	—	2,757	28	10,513	45	362,489	81	491,902	65
4	Södermanlands ».....	549,170	52	27,941	32	244,818	06	137,345	75	7,412	14	21,217	79	438,735	06	395,284	86
5	Östergötlands ».....	553,275	12	26,993	75	443,653	22	226,705	27	7,519	13	41,268	30	746,139	67	808,692	27
6	Jönköpings ».....	247,525	98	13,518	54	202,016	67	144,461	55	5,428	49	12,344	—	377,769	25	274,605	03
7	Kronobergs ».....	147,390	13	7,811	60	119,423	—	97,338	74	1,264	—	3,353	23	229,190	57	38,208	82
8	Kalmar ».....	150,646	05	6,554	25	238,337	72	161,599	12	3,625	—	10,890	14	421,006	23	348,486	36
9	Gottlands ».....	38,236	81	1,555	39	82,226	69	52,703	37	11	—	3,552	17	140,048	62	43,505	01
10	Blekinge ».....	138,770	13	4,929	05	155,214	56	80,309	30	4,806	88	15,173	77	260,433	56	238,266	19
11	Kristianstads ».....	261,873	95	10,631	20	365,568	51	198,907	37	466	58	36,858	99	612,432	65	457,158	19
12	Malmöhus ».....	296,545	56	13,968	15	854,624	80	370,632	81	5,503	45	38,841	54	1,283,570	75	1,208,081	66
13	Hallands ».....	160,997	62	8,091	59	174,837	40	107,634	58	503	63	6,576	06	297,643	26	260,472	57
14	Göteborgs o. Bohus ».....	248,299	73	11,535	36	626,171	06	228,815	58	13,164	99	20,711	43	900,398	42	195,930	40
15	Elfsborgs ».....	308,748	43	13,944	32	279,044	37	208,752	16	8,199	50	11,057	75	520,998	10	299,307	62
16	Skaraborgs ».....	346,102	95	16,167	38	292,188	33	194,718	14	2,790	76	9,050	41	514,915	02	279,218	80
17	Vermlands ».....	263,999	60	11,725	61	295,560	20	218,318	62	543	33	13,690	06	539,837	82	178,176	95
18	Örebro ».....	301,732	03	14,279	16	321,713	46	169,917	28	6,309	80	6,214	82	518,434	52	297,492	18
19	Vestmanlands ».....	225,434	63	11,023	67	242,016	60	121,492	05	3,633	21	12,602	93	390,768	46	376,718	19
20	Kopparbergs ».....	188,821	60	10,394	70	301,203	06	191,390	98	2,756	06	38,182	04	543,926	84	348,885	57
21	Gefleborgs ».....	296,078	44	12,615	31	377,179	43	168,481	98	6,988	32	34,734	10	599,999	14	393,627	25
22	Vesternorrlands ».....	227,573	19	7,596	07	265,157	34	109,330	75	1,700	—	110,854	98	494,639	14	179,662	46
23	Jemtlands ».....	109,876	70	5,333	72	132,721	91	69,581	09	625	—	16,855	60	225,117	32	43,871	06
24	Vesterbottens ».....	88,899	41	4,703	08	85,654	52	60,207	18	260	40	24,612	07	175,437	25	8,339	99
25	Norrbottnens ».....	18,330	68	1,054	07	77,436	37	62,936	67	450	—	8,763	—	150,640	11	32,334	88
26	Summa för hela riket	6,074,727	63	292,346	88	7,502,202	46	3,837,503	69	89,718	18	554,269	82	12,276,041	03	9,453,519	06

ekonomiska förhållanden länsvis.

10		11		12		13		14		15		16		17		18			
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.																Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.	
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.												Tillgångar vid årets slut.					
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarinnors aföning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.							
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre		
3,094,716	84	1,255,174	67	684,031	38	622,802	47	16,770	43	251,301	63	1,574,905	91	264,636	26	157,691	16	1	
1,272,389	91	504,542	82	297,015	15	79,316	84	8,641	60	60,000	31	444,973	90	322,873	19	207,975	25	2	
1,180,443	64	486,283	32	241,132	46	57,072	83	6,316	18	59,797	33	364,318	80	329,841	52	237,522	94	3	
1,383,190	44	428,783	36	297,445	22	41,855	09	9,974	20	54,578	18	403,852	69	550,554	39	454,110	95	4	
2,108,107	06	842,126	81	517,652	67	44,963	22	12,914	42	115,698	01	691,228	32	574,751	93	498,752	19	5	
899,900	26	292,858	63	233,382	50	35,139	14	5,393	46	44,122	12	368,037	22	239,004	41	137,519	17	6	
414,789	52	38,639	59	181,142	41	25,967	55	2,441	46	18,842	44	228,393	86	147,756	07	75,189	19	7	
920,138	64	309,372	99	322,300	71	37,548	14	5,892	20	48,355	90	414,096	95	196,668	70	86,933	21	8	
221,790	44	42,299	05	103,826	94	17,214	21	2,805	32	18,416	69	142,263	16	37,228	23	18,532	96	9	
637,469	88	247,786	16	178,209	88	22,575	53	4,288	32	42,505	03	247,578	76	142,104	96	44,691	19	10	
1,331,464	79	386,439	81	427,490	91	137,610	90	8,853	83	95,167	42	669,123	06	275,901	92	139,488	74	11	
2,788,197	97	1,129,590	56	879,294	88	240,718	74	21,856	97	225,055	29	1,366,925	88	291,681	53	149,638	30	12	
719,113	45	248,030	37	217,156	37	51,931	08	5,345	90	35,750	35	310,183	70	160,899	38	119,502	80	13	
1,344,628	55	176,596	79	621,238	91	196,023	83	22,646	44	107,542	76	947,451	94	220,579	82	163,694	63	14	
1,129,054	15	303,513	98	400,048	35	56,403	50	8,661	38	59,605	22	524,718	45	300,821	72	214,651	41	15	
1,140,236	77	269,259	27	382,946	73	63,054	13	6,456	34	58,301	98	510,759	18	360,218	32	292,426	60	16	
982,014	37	184,601	92	429,326	25	52,117	68	12,022	24	48,879	73	542,345	90	255,066	55	177,383	39	17	
1,117,658	73	314,742	27	368,038	99	57,288	59	9,576	72	69,655	61	504,559	91	298,356	55	232,904	97	18	
992,921	28	381,339	78	263,487	02	62,881	59	7,142	92	58,743	13	392,254	66	219,326	84	160,531	15	19	
1,081,634	01	352,793	09	383,996	23	67,956	48	8,050	78	64,814	70	524,818	19	204,022	73	137,408	90	20	
1,289,704	83	383,166	87	394,973	—	110,142	94	9,097	66	79,324	17	593,537	77	313,000	19	208,725	57	21	
901,874	79	196,141	06	253,797	77	69,646	51	7,943	62	42,113	89	373,501	79	332,231	94	135,269	16	22	
378,865	08	35,230	98	142,071	48	60,418	78	2,889	46	12,885	71	218,265	43	125,368	67	51,279	69	23	
272,676	65	17,908	37	117,483	56	11,318	39	5,351	57	8,618	77	142,772	29	111,995	99	38,459	51	24	
201,305	67	33,792	60	117,758	76	14,365	96	4,206	78	12,328	22	149,159	72	18,353	35	3,338	84	25	
27,904,287	72	8,861,015	12	8,505,248	53	2,236,334	12	215,540	20	1,692,404	59	12,650,027	44	6,293,245	16	4,084,121	87	26	

